СВОБОДА
LIBERTY

Часопис для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XV. Ню Иорк, Четвер, 23-го Мая 1907. Число 21 — Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, May 23. 1907. No. 21.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет за місяць Април 1907.

За померших членів, їх жінок і за случаї каліцтва:

Від. 79. Трофан Гиляк, умер 20 Фебруара 1907	1000 дол.
Від. 3. Григорий Борсук, умер 23 Февруара 1907	900
Від. 95. Сильвестер Петрак, умер 27 Марта 1907	1000
Від. 84. Іван Товт, умер 5 Априля 1907	1000
Від. 78. Зофія Гойсак, жена Андрея умерла 2 го Октобра 1906	400
Від. 53. Анна Подобіньска, жена Михайла умерла 21 Януара 1907	400
Від. 10. Анна Ціркот, жена Тимка умерла 3-го Априля 1907	400
Від. 19. Іван Пірник за утрату руки	200
Від. 33. Іван Войтановский, за утрату ока	200
Від. 61. Юрій Прочо, нездібність до праці	100
Від. 63. Андрей Бобак, за нездібність до праці	100
Від. 46. Онуфер Тома, за нездібність до праці	100
Від. 56. Василь Ґалайда, за зноманеноги	50
Разом	5850.00
Платня головних урядників за Април	155.00
Завдаток на грамоти	275.00
Адміністрація „Союза“ за Април	334.91
Весь розхід виносить	6614.91

Розмет платить 7.377 членів записаних на ціле посмертне і 704 членів записаних на пів посмертного.

Крім того кождий член платить за орган „Союза“ по 10 центів, на Фонд Резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Фонд Відних по 1 цнт.

Разом платить: член на ціле посмертне $1.00 цнт. а на половину посмертного 57 цнт.

К. Кирчів, предсідатель. *С. Ядловский*, секретар. *А. Шаршонь*, касієр.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Май.		
23	Ч.	Симеона, Зил.
24	П.	Мокія
25	С.	Епіфанія еп.
26	Н.	4. О росл. Гліж.
27	П.	Ізидора
28	В.	Пахомія
29	С.	Модеста, Теод.

— **Звертаємо увагу**, що в програмі аматорского представлення Бр. сьв. Володимира в Ню Йорку „Сельскі аристократи“ на стор. 6-тій зайшла помилка: число галі місто 110—114 має бути 210—214.

— **Редакції українських газет в Австрії** одержали від бібліотеки петербурзької академії наук такого листа.

Вельми-поважаний пане редакторе! В цей час, коли групова знайомість з розвитком української думи стаєть ся неодмінною умовою правильного розуміння українського питання, гурт осіб, не маючи змоги стежити за всіма виданнями, які виходять у Галичині, звертаєть ся до вас, шановний добродію, з ласкавим проханням посилати видаваний вами часопис (по можливости з першого числа видання) в Імператорську Академію Наук у Петербурзі. Академія наук є єдиним місцем, де можливо мати більш-менш просторий материял, але, на жаль, вона майже не має галицьких видань (крім „Діла“, „Зеркала“ та видань Товар. ім. Шевченка та й то не всіх). Сподіваємось одержати од вас цю невеличку, але вельми корисну допомогу українській справі, а також надрукувати цього нашого листа у свому часопису до відомости всім, хто схоче безкорисливо піти на зустріч нашому бажанню. Гурток осіб з бібліотекарем одділу слявянських мов при Академії Наук у Петербурзі. „Рада“.

— **В перших 4 місяцях** року прибуло до Канади 2500 Русинів з Галичини і Буковини.

— **Про вислід виборів** до австрійского парляменту єще нині не мож нічого певного сказати. Після наспівших телеґрам знає ся лишень що партія соціяльно-демократична віднесла сьвітлу побіду, позаяк добула 60 мандатів; однак се число єще значно збільшить ся, позаяк до поновного, стисліщого вибору стає 113 послів соціялістичних. Про вислід виборів в Галичині нема до сих пор ніяких вісток. В Перемишли мало прийти до поважнійших розрухів помежи польскими і рускими виборцями, так, що лиш скріплена поліция змогла з трудом завести лад. Понад 60 осіб поміж ними много поліцийнтів віднесло тяжкі і легкі пораненя. Множество арештованих. Тільки каже коротка телеграма. Як мала ся річ властиво, та кілько у ній є правди не разі годі сказати. Після телеґрами до „N. Y. Staats Zeitung“ вислід виборів мав дуже невдоволити австрійского цісаря, і він поважно побоює ся, що теперішний парлямент не буде уже так легко мож наклонити до ухвалюваня всіляких нових драчок на війско та армати, як се діяло ся в дотеперішнім парляменті. Рівнож Франц Йосифови дуже прикро, що богато з дотеперішних сталих послів з графскими і князівскими коронами пішло в дубину та що виборці проміняли їх на якихсь соціялістів, які будуть мати відвагу числити ся більше з користию своїх виборців як з його волею.

Дійсно, що се мусить бути дуже прикро.

— **З Винипегу, Канада** пишуть нам:

Тепер у нас не є добре. Холод не перериваєть ся, весна запізна дуже, фарми не засіяні; а від того і все житє міске заштапувано. У нас тепер навіть стріти не замітають ся, не то щоби друге щось робило ся; сур не провадять, стрітів не цементують. — а C. P. R. натомість щоб приймити 2000 людей до роботи з початком весни, як то робило ся звичайно доси, — сквітував 800 чоловік. Тепер до 5000 людий без всякої роботи, і єю цифру щоденно побільшують новоприбуваючі емігранти. Чи довго так потриває і що з того буде — не відомо, але зараз виглядає наче паніка опанувала бідніти. Всякий несе що має — лот або гавз продати на яких трафить ся услівях і з самим найменьшим кеш, навіть $50—$1000 за гавз вартости $2500—$3000; і кому вдасть ся збути сяк-так, — втікає куда очі глядять. Поки що — се лиш тичить ся бідвійших. Уже я сам завважав чи мало випадків коли property продали з утратою аби збути. Кажуть, що сей рік мав собі подібний 12 тому назад літ. Тогді, кажуть, кидали гавзи, лоти і втікали з міста.

Можливо що сего не станеть ся тепер, але час є небезпечний наче́б то, а особливо для ново прибуваючих та ще з порожною кишенею.

Здаєть ся що все залежить від того які будуть слідуючі 2—3 неділи. Як буде тепло і дасть ся засіяти, — може і в місті піде ліпше.

В нинішнім нумері „Free Press“ є статя під таким заголовом: „Ready to invest millins“. „Austrian Syndicate's Representative well Satisfied with Progress made by Colonists from his country“, — з котрої може на почерпнути і троха надії на щось ліпше, або сказати вірнійше доказ того що фармер канадійский є більше independent як робітник міський від всякого лиха. Най буде найкраща весна, як настане копати та провадити сури, цементувати стріти і замітати (бо вже є такі машинки), то немало зістане голодних в такім місті як Винипег, без фабрик..

— **Канадійскі Духобори** постепенно покидають комунистичний лад житя, беруть фарми на власність і стають газдувати кождий про себе.

— **Канадийскі часописи** доносять, що якийсь синдикат австрійский задумує закупити в Західній Канаді землі вартости кілька мілїонів долярів і опісля відпродувати єї поселенцям. Синдикат сей мав вислати до Канади свого представителя в особі Л. Ланія, котрий оглянувши землі, вертає назад до Відня, аби здати справоздане зі своеї поїздки. О скілько се правдиве годі тепер знати. Можлива річ, що вістка про синдиката і его репрезентанта є лише качкою дневникарскою, яка має на цілі стягнути як найбільше людий до Канади.

— **Дня 17-го мая** с. р. в Лодзі (рос. Польща) впало кількайцять узброєних в револьвери революціонерів до бюра привислянскої желізниці. Кулями поранили они і забили 6 козаків, які стояли там на сторожи та забравши зі шафи мішок з 5000 рублями утікли. Жовняри стріляли за утікаючими однак на здалі ім ніякої шкоди. За се — як звичайно — салдацькі кулі убили двох і ранили також двох зовсім невинних прохожих.

— **Сими днями** прибула до Ню-Йорку австрійска ескадра зложена з двох панцирників „Аспери“ і „Сант Георг“ під командою адмірала Германа Плеско̂т. По виміні звичайних вистрілів арматних станула ескадра на котвици при Riverside Park. Уже від самого рана натовп відвідуючих панцирники був великий, так що перевозчики човнами беручи від особи по 50 і більше центів робили не злі інтереси. На поклад панцирників прибули і дві депутації австрійского товариства і угорского товариства. Вечером 19-го с. м. видали офіцири кораблів величавий бенкет в Асторія готели.

— **Японський славний** полководець Курокі приїхав з двома военними кораблями відвидіти амер. історичну виставу в Джеймставн, Па. Після звиджения вистави Курокі приїхав і до Ню-Йорку. Цікаві Американці не занехали нагоди щоби кособокому Японцеви не показати всіх своїх чудів і богацтв, чей се коли придасть ся. Курокі цікавий скрізь заглядав, все мотав на вус, а коли завезли його до підземної електричної желізниці (subway), Курокі, подібно як то склалась історія з новоприбувшим Словаком і майною (пригадайте собі враження з подорожи п. Белї) втік з під землі і не похвалив сего помислу американців.

— **В Одесі (Росія)** пекольна машина вбила в департаменті поліцыї трьох поліцийних урядників. Се дало причину за масакр чорносотенної горди. Товпа кинулась в жидівску дільницю і далї мордувати жидів. Поверх сотки згинуло з руки чорносотенців, а богато тяжко поранено. Поліция приглядаєть ся ділу зовсім ласивно, як невинні падуть жертвою правительственних опричників.

Між терористами, які підложили пекольну машину, була одна дівчина. Та коли поліция терористів переловила, проворна дівчина втекла.

— **На Благовіщенє** О. Сімків на Ріо Кляро в Бразилії почав велику бійку в церкві з народом, через се що не хотять на него записати церкви і заявив, що так та борба довго тревати буде аж доки єму не запишуть церкви. Як доносить до Курітиби то кілько осіб зістало покалічених. Д. Іванків.

— **„Катедру“**, побудовану власними руками зі старого желїза і тп. — продає Archbishop Mitropolit Seraphim в Винипегу, Канада, дня 1-го Юнія, на ліцитації. Землю поділив на 6 невеличких лотів і хоче за цеї $11.000.00. Катедра Серафима одинока в своїм роді на цілий сьвіт, так що до свого стилю, як і материялу з якого побудована.

— **До головної** квативи „Союза німецких матросів“ в Гобокен наспіла 20 с. м. телеграма, що з сим днем розпочинає ся страйк усїх німецких матросів. Страйк на разі вибухнув лишень на лінії Гамбурскій і на лініях німецкого моря. В Бремен ведуть ся єще переговори. Усї матрози, що перебувають під сю пору в Америці виповіли вчера місце своїм компаніям і як лишень прибудуть до Европи покинуть працю, позаяк після права вільно їм се зробити лишень у своїй вітчині. Вечером сего самого дня відбув ся мітинг німецких матросів під ч. 324 River St. в Гобокен, на якім порішено видати сейчас пригоновані перестороги до всіх пасажерів, якіб задумували їхати на пароходах деб робили службу люди наняті до зломаня страйку, позаяк їзда на таких пароходах грозить небезкою утрати житя.

— **Паризка** часопись „Gil Blas“ у довжезнім артикулі під заголовком „Сьвятий Отче, пожени сьвященників“ горячо заступає ся і жадає від католицкої церкви, щоб знесено целібат, та позволено сьвященикам женити ся. Говорять, що оголосить ся в невдовзі петицию, в якій 3000 французких, католицких сьвященників власне в тій справі вислали до Риму. В імя людскої натури в імя прав і приписів евангелія жадають, щоб сьвященикам було дозволено женити ся. У сїй петиції наводить ся сотки шканкальних примірів, які з самої природи чоловіка мусять виплинути, на коли йому заказує ся сповняти се, чого від него жадає натура. Кажє ся у сїй петициї, що як є широка і довга Франція. то нема у нїй ні одної парохії деб не було шкандалу та що взагалї девять десятих усїх французких сьвященників виступило проти целїбату

Жертвували для арештованих Студентів у Львові слідуючі Русини з Йонкерс, Н. Й.

„Кружок руских молодців“ 2.50 дол.; по 1 дол.: Іван Спяк, Никифір Дурняк; по 50 цнт.: Стефан Коник, Анна Гнатик, Юрко Дудик, Іван Лусїк, Анна Гнатик, Андрій Котелець, Параска Яцевич, Михайло Цар, Анна Урбан, Юрко Зусек, Стефан Оленич, Катерина Цьовка, Ірина Вархоляк, Василь Головяк, Марія Новак; Ева Сарновска 30 цнт.; по 25 цнт.: Федір Сабат, Павлина Сапко, Андрій Корінь, Михайло Цапіньский, Федько Пеляк, Василь Горбаль, Стефан Серафин, Іван Цюрик, Семен Фецько, Френк Розиль, Андрій Скробала, Марія Федорко, Александра Криніцка, Юрко Макар, Петро Кот, Стефан Сембратович, Василь Гузїй, Анна Біщак, Тацька Пех, Антося Дритяр, Іван Гіркала, Андрій Митрик, Марія Павелчак, Параска Тира, Настя Дублянська, Захарко Федорчак, Мілька Овчарик, Анна Цепла, Іван Вишньовский, Петро Дуцяк, Андрій Стецик, Михайло Оліяр, Анна Костецка, Гринь Обухович, Іван Скробала, Ілько Лукашкевич, Василь Палиця, Стефан Костецкий, Спиридон Федорко, Антін Бек, Лазар Сиротяк, Стефан Верней, Володислав Зихович, Микола Симчич, Василь Крохта, Андрій Баран, Михайло Грацонь, Микола Убан, Митро Феш, Іван Павчик, Марко Хома, Митро Бриян, Марина Павчик, Стефан Цар, Микола Кода, Федір Мурайка, Васько Зиньчак, Каська Воробель, Каська Зиньчак, Іван Майхрович, Іван Вовк, Андрій Зиньчак, Микола Костецкий, Андрій Сивик, Петро Мадараш, Фецько Мадараш, Степан Бирча, Андрій Драч, Пайза Базя, Анна Соскида, Іван Рацинь, Михайло Середницкий, Василь Бибель, Федір Пухир, Андрій Ольшаковский, Микола Сивик, Стефан Ґалайда, Михайло Майхрович, Михайло Голютяк, Фецько Мадараш, Каська Завіска, Евгенія Щипчик, Ірина Цьовка, Єлена Новак, Демко Ровгос, Митро Хомяк, Марія Клянцко, Яцко Ковальчик, Юрко Пирш, Михайло Сивик, Іван Вовкович, Андрій Мадараш; по 20 цнт.: Андрій Конкевич, Іван Вайко, Євфросека Пех; по 15 цнт.: Стефан Котелець, Михайло Цуприк, Артемій Корінь; по 10 і по 5 цнт. зложено 1.30 дол.

Разом $37.65

Збиранєм жертв займались і трудили ся по домах: Іван Вовкович і Андрій Мадараш, члени Тов. „Кружок руск. молодців в Йонкерс, Н. Й.

За почином д. П. Трача в Allegheny, Pa. зложили по 1 дол.: Гр. Андрів і П. Трач; по 50 цнт.: М. Терпливец і Ю. Стреблїська; 25 цнт.: Я. Гомзяк.

Разом $3.25

Сего тижня зложено	$3.25
Попередно	$979.86
Разом	$983.11

Для арештованих Ю. Соломійчука і Петрука, зложили Ню-Йорскі Радикали на руки Ф. Довгана 4 дол.

Оголошене.

Отсим даємо до загальної відомости, що дня 29. Мая 1907 (в день перед американьским сьвятом Decoration Day) відбуде ся 5-тий великий Пікнік Руского Молодечого Клюбу Поступового в Baldwin Park. Початок о год. 3-ій по полудни. На сей Пікнік запрашаємо всїх доокресних Русинів і Русинки до як найчисленнїйшої участи. За добру музику, смачні закуски і чесну обслугу ручить Комітет. Вступ від особи 25 цнт.

За комітет:
Андрей Сандович, предсід.
Михайло Келичава, секр.,
Лукач Павелчак, кас.

Лев Лотоцький.

Страхопуд.

Воробці з'їли сімя до зеренця і пусті коноплі шелестіли жалібно в вітрі, що подував від двірського ліса й торкав їх. Палагна ломала руки й дивила ся вперто на чоловіка. Він стояв біля перелазу й позирав на спорий кусень конопель. В коноплях стояли аж три страхопуди. Два в кучмах, а один в ширококрисім капелюсі. Та всі вони якось не виглядали на людий, бо на спинах, і з рукавів визирало термітє й солома. Не диво тому, що воробці з'їли всьо сімя до зеренця.

— Ой падоньку мій падоньку! — голосила Палагна, — з чогож я олієць забю? Як я опроваджу Різдво? Чим омащу на сьвята голубці? Сльозами?!

Та се не зворушило Гарасима. Він і не глянув на жінку. Підняв лиш праву ногу й поклав її на перелаз, немов би мав полізти в коноплі. На його поморщенім лици визначувала ся важка задума, а брови сиві, корчасті так і нависли над очима, що їх мало що й було видно. Немов прижмурував їх з утоми. Мовчав завзято.

Палагна нагадувала йому його власні слова, що їх виповів був весною, сіючи коноплі....

-- Ге, ге! Коноплі будуть тутки як ліс, бо сюди паде листячко з двірского ліса.... Вона звернула ся до чоловіка й покликнула: Деж тоті коноплі? Деж той ліс, вороже тяженький? — А казала я: сій на поли, бо ту химородь! Та він: ні і ні! — Воробці злущуть, казала я, а він: Ге, ге! поставлю три страхопуди і вже! — Ось і поставив! Тепер іди і гуляй з ними, стовбуре якийсь!

Гарасим поглянув на жінку. Сього вже за богато. Хотів посварити, та роздумавшись, переступив перелаз і поліз мовчки в коноплі. Повиймав страхопуди й виніс.

— Бачиш, — сказав до жінки, — „кепскі“ страхопуди! Кляті воробці й сідали на них. Їм не таких треба страхопудів.

— Йди, йди, — каже жінка, — ой з тебе господар! Хто посіяв коноплі то й бере матірку, сімя аж цідить ся, а він: Ге, ге! посію під лісом, в затишку, се конопля любить... Ось і посіяв, посіяв! Ох та тумане вісімнайцятий! Воліла я дівкою до сивого волося ходити, ніж з таким бовваном сьвіт собі завязати!

Гарасим і не дослухав вже решти. Посапуючи відніс страхопуди на гумно. Вибрав з них солому й термітє й зложив копячок. Та поглянувши на нього важко задумав ся:

— Ні! Таки жінка добре каже... Зле зробило ся. Коноплі, хоч і невеличкі а таки було би щось з них.... Але тоті воробці! тоті воробці! Три страхопуди й не побояли ся! Таке се маленьке й не боїть ся страхопудів. Поклав на них кучми і капелюхи і не бояли ся! Гм! може се тому, що мужицькі? Мужиків звісно ніхто не боїть ся! Може і тому?! Не знав якби так страхопуда вбрав в паньский капелюх?....

Гарасим встромив чиколонок в зуби й потис його злегка. Він робив се звичайно, коли думав над чимось дуже важним. Але тепер виймив його таки зараз, бо гадки якось розстрілювали ся.

— Паньский? паньский? думав він. Вже-ж годі на страхопуда новий капелюх покласти, хто будь би зняв, а подертий і запорошений, хоч і з „делікатного“ сукна, вже-ж не виглядати-ме по паньски?! Вже-ж ні!

Й Гарасим встромив знов чиколонок в зуби й думав. Гадки понесли його геть, геть в давну давнину. Шукав там чогось такого, чим би воробці полошити. Та нема! нема! Нагадав собі вправді тих Жидиків з коршми, що то на Гамана понадягавши на себе якісь машкари, пуджали дітий й його налякали немало... Та ба з відки взяти тих машкар? Теперішний арендар має також досить жиденят, та вони вже не пуджають людий, значить, що й машкар вже нема...

І сарака Гарасим полинув гадками дальше в свою минувшість. Ось він вже десь і жовняром. Переходить спомини з воякового життя. Гей, гей! Наче сон який! Де воно? Бо знав? Лиш шевелить в душі! Немов музика грає, та вже так тихо, тихосенько, лиш відгук якийсь.

Гарасим аж протер очи. І ось являє ся перед ним живісінький капраль Чепурнак. Ніс каблукуватий, вусиця грубі, руді а очища повні жару....

— Ех! — гадає Гарасим, — як я його боян ся, того клятого Чепурнака! Аж морозило мене! Страшніший чорта був він!

І взяла ся хлопа гадка, що поставивши страхопуда в городі, який би подобав на капраля Чепурнака, відполошив би воробців зовсім від города. Ся гадка впіпила ся його, наче кліщами вхопила душу. Куди не зверне ся, все той капраль Чепурнак лізе йому в очи. Так і повечеріло.

Входить Гарасим в хату і всьміхає ся. Та Палагна чака не добра, як грань. Всьміхнене лице чоловіка ще дужше її розсердило й вона покликнула:

— Но, чогож сушиш зуби? Може би так їх олійцьом помастити? Що-ж?

І баба розсьміяла ся, та якось дуже хоркаво. Гарасим удав, що й не зачув того дивного реготу. Підійшов до жінки й каже:

— Не гнівай ся серденько, вже стало ся. На безрік вже матимемо коноплі як ліс; ані один воробчик не залетить вже в них... Я найшов вже спосіб на них.

Палагна поглянула на чоловіка якось так мов би на дітвака; та він ані чичирк... Всьміхнув ся і каже:

— Бачиш, на безрік поставлю в коноплі иншого страхопуда. Я поставлю тамки капраля Чепурнака. Буде мав ніс каблукуватий, грубі вусиця й „штерни“.

Палагна сплеснула в долоні й покликнула:

Чоловіче, чи ти збожеволів, чи ти думаєш, що я одуріла?

Та Гарасим своє:

Але стій лиш і послухай мене. В війську як я тамки служив, був капраль Чепурнак. Його боялн ся всі вояки немов вовка. Отже, вважаєш, коли його люди бояли ся, то воробці будуть його водалечки виминати. На безрік поставлю в коноплях капраля Чепурнака і вже.

Палагна не сказала вже й словечка. Вона перехрестила лиш чоловіка й пішла до свого діла. Гарасим махнув і собі рукою, начеб сказати хотів: З бабою годі й балакати розумно.

Минула осінь, минула й зима, а настала весна і вкінци наспів час сіяня конопель. В нас сіють їх пізно, аж пятнайцятого травня, числячи від Різдва. Три рази по пять — божа благодать. Та Гарасим і на шіснайцятому не кинув ще був сімя в сьвяту землю. Жінка торопала йому всіляко, та він збував її то сим то тим й не брав ся до конопель. Вона й не догадувала ся чому се, позабувши на капраля Чепурнака. Та Гарасимови він не сходив з гадки. Лазив густо-часто до місточка на торги, та вертав відтіля хмарніщий. Ніхто не знав за чим він так нипнорить по місточку. А він, бачите, глядів там військової шапки для свого Чепурнака, й неміг напитати. Блюзу вже мав та шапки ані руш! Жидова показувала йому всілякі шапки й уланські і гусарські, від „піхоти“ і від „леґрів“, та він все своє: Ні та ні! Не така!

Жиди почали вкінци й насьміхати ся з старого Гарасима а деякий таки й добре посварив і туманом прозвав. Заходив він і до крамниці Фішля. Був се дуже цікавий Жидок. Торгував всілякою тандитою. Була тут всіляка стара одіж, старі жупани, юбки, кафтани і т. и. І чоботи висіли на жердках всілякі. І скло мав до образів, а й образи були. Були й коралї і обручі до коліс. Чого там не було! Відкіля брав він все теє, Бог один знав, та в крамници було сього все подостатком. Лиш шапки немав такої, якої забаг був старий Гарасим. Старий забігав до Фішля часто, та все даром. Аж якось раз заглянув Фішель його й покликнув до себе.

— А що нема шапки? поспитав він.

— Нема.

— А давно вже як ви вояком служили?

Гарасим покивав головою й каже:

— А лихий там знає кілько вже сьому?! Давно вже! Я знаю лиш, що був і в „Венедику“. Фішель всьміхнув ся.

— Го, го го! То давно вже дуже!

— А вже-ж, завважав Гарасим.

— І ви хотіли би такої шапки, яку тоді в війску носили? поспитав Фішель.

— Ая! Ая! покликнув Гарасим. Старі очи замигтіли якимсь дивним відблеском. Наче із-за хмар, що нависли над краєчком небосклона, виглянуло ще раз ясне сонце й кинуло доокіль червоною луною, щоби відтак погаснути. Майнула старому поперед очи буйна молодість та ось і вкривають її чорні злидні, гірка турбота. Й хмара воробців біля неї. Запекло щось в очах в Гарасима. Та він таки на силу випрямив ся і нахмарив густі сиві брови й покликнув:

— Шапка се була висока а к'верхови ширша. І „ґальони“ мала широкі, жовті. Над дашком було три ґузики золоті а відтак „ружа“ також золота як грань! Ось таку шапку я мав і такої шапки я рад би напитати.

Гарасим підняв руку до гори й торкнув старий, соломяний капелюх на голові й похилив її сумно, та Фішель зараз:

— Я ось найшов в себе на поді шапку. Ось вона. Добув її з поміж ґратів і подав Гарасимови. Очи в старого ще дужше замигтіли. Дрожачою рукою взяв шапку від Фішля й обертав її то сюди то туди. Приглянув ся її гаразд й каже:

— Ая! ая! Вона! Ось вам „ґальони“! І ґузики є та лиш два. „Ружі“ нема, але вона, вона! хотів вже поспитати о ціну, та надумавшись, зупинив ся. Встромив чиколонок в зуби, потис злегка й роздумував а відтак каже:

— Ги, ги! Вона, та стара вже, дуже стара!

— А ви молоді?

— Та так! І я постарів ся. Що-ж правите?

— Дві корони.

— Фі! фі! фі! засвистав Гарасим, — о і нову купив би.

— Ану дайте сотку, чи напитаєте другу таку шапку! покликнув Фішель. — По тих шапках і слїд вже пропав, а ви кажете. Мені й самому дивно, як вона в мене на поді доси заховала ся. Ну будемо сватами?

— Корону.

— Ні!

— Шість „шісток“.

— Ні!

— Сім.

Жид розсердив ся й каже:

— Ані сотика не опущу! Я маленько зацінив, та вже пропало.

Витягнув руку, начеб хотів шапку від Гарасима взяти, та старий не дав. Купив, заплатив і вийшов з крамниці.

Другої днини й засіяв старий Гарасим коноплї в городі а під вечір побачили тутки здивовані сусіди справдішного вояка. Мав шапку і кабат а на ньому „штерни“. Де хто посьміхав ся з старого, та йому се ані при головці. Й жінка торопає та він до неї:

— Ге, ге! Тепер, серденько, і згадки вибий собі коноплї! Ані оден воробчик не зважить ся влетіти в них. Се не „шпас“ а справдішний капраль Чепурнак.

І справді налякали ся були вразу воробці. Вони лиш літали понад Чепурнаком й цьвіркали. Се тішило дуже старого Гарасима. Він часто й розмавляв з воробцями, наче передразнюючи їх:

— Ге, ге! покликував, ге, ге! Псяюхи! А то завдав я вам страшка! О, се був раз собі хлопець той капраль Чепурнак. Було як лусне де-кого в лице, то аж в ухах йому задзвонить й привидить ся гаївка разом з „зельманом“. Ге, ге, такий був капраль Чепурнак.

Жінка, зачувши було путанину чоловіка, похитає лиш головою і тікає наче від навідженого.

Та ось прийшов час брати коноплї, матірку. Коноплї вже добре були споловіли. Дехто вже й вибрав був свої, звичайно рані. Лиш Гарасим до своїх анї загляне.

— Най добре дійдуть! — каже було. — Ворсбців не видно, най постоять.

І Палагна не заглядала до конопель. Не так тому, щоби вірила в силу Чепурнака, але з браку вільного часу. Та наспів крайний час взяти ся до них. Звинула ся раненько з обідом. Відтак вийшла з доньками в огород. Вони в червоних спідницях як грань і в косах також квітки. В селї, сьміють ся. А маленький братчик Панасик і собі з ними. Жибонить:

— А я буду складав мандлї; правда мамуню?

— Нї дитинко, відповідє мама. Се матірки з зерном. горстки важкі; не здужаєш носити їх.

Аж дивить ся Палагна а з конопель цідять ся лупинки з зерна. Вона аж зжахнула ся, й поплакнула:

— Ой падоньку! Адіть, таж воробцї пересіклн й тепер коноплї?

— Ая! каже молодша донька. — Лиш лупинки цідять ся!

— Землю як встелив лупинками! — каже і собі старша донька.

На те надійшов і Гарасим. Всї вони вдивили ся тепер в страхопуда, начеб вижидали від нього оправданя, чому недоглянув конопель. Та він стоїть, похилившись. Шапка на „бакєр“ а кабат таки добре розпоров ся на спині. Лиш „штерна“ мигтять на ньому. Вони Гарасимови найдужше впали в очи. Він аж руку підняв в гору начеб сказати хотів: Гей, гей! Милий Боже! Нема вже „способу“ на клятих воробців, коли вони й капраля не боять ся!

Та ось і покликнув малий Панасик:

Татуньцю, адіть а на „Цепурнаку“ є „гнїздоцко“!

Він пірнув мов зайчик в коноплї й небавом виніс відтіля гарне кругленьке гнїздо. Було вже порожне. Лиш сиве пірячко файтнуло з нього.

— Тфу! покликнув Гарасим, якась помана!

— Ой господаре мій файненький! — відповідає Палагна крізь сльози. — На безрік вже в твоїх кудлах, на тій великій голові, виведуть ся воробці!

Гарасим не відповів і слова. Він похилив голову й пішов сумний на гумно. Оден Панасик був веселий. Він застромив „гнїздоцко“ на патик і фуркотав ним, докіль не розлетіло ся пошматоване.

25. XII. 1906. („Дїло“).

Дивний сон.

Наче чудо, наче диво
у ночи менї ся снило —
За сїм зим би не вповів!...
Як лиш божий настав ранок
й не при думцї мнї снїданок --
зі сну страх ся розболів;
і як тільки пробудив ся
тяжко-важко прослезив ся,
в голові гей млин шумить,
і так тяжко з ліжка злїзти.
на силу тарахнув віски,
щоби душу покріпить......
Як лиш ґальон виски ликнув
сейчас на сьвіт яснїйш глипнув
тай хвать сейчас за перо
щоб за сьвіжа розписати
та нї крихти не збрехати
як то в снї отсїм було....

* * * *

Вечером скінчив роботу
(бачте, було се в суботу)
прийшов в хату, пику вмив,
узяв бритви, підголив ся,
повечеряв, помолив ся
тай до сну ся положив
І заснув я твердо смачно.
Та тут — аж згадати лячно —
правда се, чи сон дивний?....
не могу вже днесь сказати.
Силую ся, хочу встати
дарма! — я вже не живий...
Сили мене опустили,
не бєсь серце, стоять жили,
тяжкий весь наче земля
Суне тихо смерть з косою —
поволїкла мя з собою
тай перед суд привела.
Йду і кламцаю зубами;
Сьвятий Петро брень ключами
райскі врата вітворив.
А Павло в отсю мінуту
несе книгу сріблом куту
і під ніс менї тикнув.
„Читай сяке таке кодло враже“
— він до мене басом каже: —
„а то пику ще побю!“
„Бач, харциз там розгуляв ся!
А такой до нас дістав ся —
Хлепчи тепер, що зварив!“
Страшний страх мене здіймає
книга з руки вилїтає
піт усе чоло залив.
Я знав, що там могло бути
в книзї сїй в сріблє закутій
я знав, хоч і не читав....
Тут всї сьвяті за стіл сїли
і на місци осудили
шпурнуть мене на спід, в ад.
А як лиш мене всудили
хвостаті мя обступили
закували руки в зад.
Я скрутив ся — а нуж може
менї ще отсе поможе,
як що рекурс я внесу.
Плян мій зовсїм був хороший —
лиш на право треба гроший
а тут я їх не несу......
Що й плакав, намолив ся,
всякий єще наглумив ся
навіть слухать не хотів.
Навіть лають ся почали
ріжно мя поназивали
дехто брав ся й до зубів.
Тут рогаті мя впіймали —
лиш в повітрю сколисали
і гепнули мене в спід.
Я лиш крикнув: „Горе! — горе!“
Аж тут один як мя впоре
ґралисками в сам живіт.
Як почне мастить що сили
аж ся ґралї поломили —
я ричав неначе бик
а той бє — ще й розперезав ся
так що з ґралїв позіcтав ся
вже саміський лиш патик.
„Щоб знав в друге — промавляє
„най хлоп бунтів не здіймає
як присудять що пани!“
„Тепер підеш зі мнов всюди
Щоб побачив, що за люди
сидять в царстві сатани....“
Йдемо. Де оком лише заглянеш
Страшні муки все доглянеш
що нї крок огненна піч.
Страшні сцени перед нами
горять царі з королями,
почорнїли як та ніч.
Смердить страшно від них всюди —
таких мук нї раз ще люди
не бачили на землї.

Поставили їх за провину
усіх лобом у долину
а чобітьми до гори;
а один з них такой босо;
дивлюсь близше — наш Франц Йосьо
З жидівками має шлюс.
Царство йому жиди взяли
Фаворита обсмалились
а лоб спухнув як гарбуз.
Так я пішов троха далій
подивить ся на підданих
сих царів і королів.
Відхиляю другі двері
а там посли, міністери
гейби череда волів.
Тут Содома вже правдива
кипить смола — огню сила
скрегіт зубів з духоти.
Один з другим цапки скаче
жеруть ся всї по собаче
а мявкають як коти.
Відхиляю двері спідні:
там пузаті самі з Відня
кождий в голос верещить,
щоби Польщу воскресити
і податки підвисшити
нехай дурний хлоп платить.
Заглядаю в другу клясу
там рахують польску касу
кождий в зубах квіт держить;
з каси гроші закрадають
і zaleglosc підвисшають —
Руский хлоп все заплатить.
Відчиняю треті двері:
там старости, комісарі;
виють в вовчі голоси.
Тяжку кару в'ни дістали
що голоси рускі крали
за дреглї і ковбаси.
Йду я дальше, заглядаю
і четверті відхиляю
а тут — самі жандарі.
Повязані ноги, руки
в тяжкі диби всї закуті
виють як пси на селї.
Пяті двері відчиняю
тут здекутників здибаю
всї в кожухах, в сїраках
Ноги мають коровячі
а голови всї конячі,
з подушками у руках
Приходжу я в шесті двері
а тут панки, посесори
держать стріли у руках.
Голї, босї і обдерті
вганяють ся по всїм пеклї
наче звірі по лїсах.
Разом з ними гакатисти
економи і лїсничі
шиють зі шкір торбинки.
Економи снопи ріжуть
а лїсничі дрова гризуть
а всї худі як пеньки.
Тут я добре став глядїти
тай надибав єзуїтів
гризуть книжки, смолу пють
Nasze pismo, nasza ziemia
Jeszcze Polska nie zginela
в один голос усї тнуть.
Семі двері заскрипіли:
тут кацапи, москвофіли
Ъ, Ѣ, Ы, продають.
Як лиш рубля призбирають
сейчас его закрадають
за „пособієм“ в синод шлють.
Старші дроти в рилах мають,
„Жир вам хрунї“ порикають
над коритом всї ся бють.
Так зайшов я над границю;
тут чортяка бив керницю
сейчас мене зупинив:
як мя вріже в потилицю
аж я бевхнув у керницю
і зі сну ся пробудив.
А як тільки пробудив ся
трохи вісков покріпив ся
сейчас хапнув за перо,
щоби часом не збрехати
людям правду написати —
от розказав як було.....

Гр. Стоякевич.

Еще в справі Епископа.

Хотяй наше руске гр. кат. духовеньство не мае еще урядового повідомленя о номінованю свого гр.-кат. Епископа для Америки, то однако, коли вже знаемо о тім з иншого жерела якo о факті, то можемо виявляти наші гадки і погляди в тій справі. Отже передвсім витаемо з радостію довершену номінацію яко довго ожиданий дезідерат, за який довгі літа побивалось духовеньство і нарід американьской Руси, — яко завдаток прав, приналежних нашій Церкві.

Правду бо сказавши панувала до тепер в наших церковних справах майже анархія. Тепер можна надіятись, що на якихсь законних підставах унормують ся невідрадні до тепер відносини нашої Церкви взглядом Епископату і вірних.

І так дотично Епископату то наше духовеньство винято з під юриздикції старокраевого Епископату і підчинено під юриздикцію американьских рим.-кат. епископів, котрі звичайно о нашім народі, о нашім обряді, о правах нашої Церкви або не мали поняття, або не хотіли знати. Скорше можна припускати се послідне, бо трудно припускати, щоби американьскі епископи не знали з історії церковної о унії нашої Церкви з Римом.

Загально тут під взглядом національним то нас уважають за Греків, а що до віри, то вже треба пересічному Американцеви зачинати цілий виклад, щоби він яко тако полапав, що се таке гр. кат. Церков. Хиба лоери американьскі, котрі провадять церковні процеси, то тоті вже студиюють і річ добре понимають.

Римо-католицкі епископи, які привикли бачити католицку церков яко одноцільну під взглядом доґми а одноформну під взглядом обряду і дисціпліни, дуже нерадо дивлять ся на нашу церков, відмінну що до обряда і дисціпліни, а еще більше неласкаво смотрять на священника з жінкою і громадкою дітий. Се послідне мабуть непокоїть їх з обави, щоб не гіршилось підвладне їм безженне американьске духовеньство.

Беручи се на увагу можнаби припускати, що епископи американьскі не дужеб тому противились, якби Рим виняв з під їх юрисдикциї гр. к. церкви і духовеньство, бо і так мають часом досить клопоту а пожитку ніякого. Тогди вони булиби спокійні і від клопотів, особливо в разі процесів а також не потребувалиб бояти ся згіршеня свого клиру на вид священника з жінкою і діточками, бо, мовляв, се собі відмінна Церков, в котрою нічого до діла не маемо.

Не так з легким серцем випустилиб вони польску церков, бо там і обряд той самий і духовеньство безженне і церкви богаті і добре зафундовані.

Отже з приходом нашого Епископа становиско нашої Церкви вже силою самого факту мусить прояснитись і повернути до лучшого дотачно гіерархії.

Друга річ неменше важна се упорядковане відносин між духовеньством а вірними. В тім взгляді панувала до сего часу самоволя, вкорінились практики анормальні, неморальні, а місцями брутальні і дикі. Самоволя громад а властиво комітетів переходила нераз всякі границі. Найсовістнійший сьвященник не есть певний свого завтра, він зданий на ласку і неласку громади стаеcь часто жертвою своеї ревности апостольской.

Напятнував приміром священник доразно на проповіди який тяжкий гріх, котрим учув ся ображений який впливовий вірник, так гляди як він шукае способу аби пімститись на священнику, а найлішший на се спосіб, аби его прогнати. В иншім знов місци запросили священника, але той не розумів ся на чемности, не справив хапатні, не любить „забавитись“ з комітетом, не пійде на баль, так вже і такий стратив ласку урядників, бо як се особливо угорскі Русини повідають: „ten pan ne zna poćlivosci“. Там знов випадае дивитись через пальці на адміністрацию маетком церковним. Єсли прото священник не принорoвить ся до таких місцевих „звичаїв“, то він там довго не загріе місця.

І хтож возьме в оборону так несправедливо скривдженого священника? Кому пожалуе ся? Може айрискому епископови, з котрим навіть не годен докладно розмовитись і пояснити справи? Або як йти до епископа на справу, коли не мае ся від него юриздикції, а громада сего навіть жадае, бо тогди есть неограниченим паном над безборонним священником?

В одній парафії комітет без найменшої законної причини виповів місце свому священникови. Коли той священник зголосив ся до викарія ґенерального по відпустку, то той видивив ся та каже: якто! не було жадної скарги, а опускаеш добру парафію? Комітет тої парафії удав ся до сусідного священника, аби їм вишукав иншого священника до сподобаня і той підняв ся того обовязку, бо се схлібляло его амбіції; він почув ся, гейби бішоп. Але такой звернув їх увагу, що властивий архіепископ не схоче відправити священника без причини, а вони що відповіли на ту увагу? „Ми біскупи“!!! Ось бачите, що були у нас біскупи і то не один, але більше, так як у роя пчіл, як нема матки правдивої то кидаесь трутівка. Люди, що заледво вміють прочитати друковане, присвоюють собі архіерейску власть, увільняють священника з уряду, приймають на его місце другого, якого їм сусід — священник прихвалив, інсталюють і конець.

А що там есть властива власть духовна, то про се їм байдуже. На тій точці хто зна чи не зіткне ся присвоена власть наших самосійних „біскупів“ з властію законного нашого епископа, що незадовго тут прибуде.

Коли вкінци звернемо увагу на ті нечувані шкандали, на тоті процеси почавши від Шенандоа, Олифант, Джерзі Сити, Монт Кармель а скінчивши на Ню Брітейн, яких творцем з малими виїмками від початку до кінця есть прославлений архимиротворець, то маемо перед очима сумний образ, видиране парафій, деморалізацию, упадок поваги церкви і віри. Чей може сей боляк на орґанізмі нашої церкви счезне яко исчезает дим, так исчезнуть всякі миротворці, самозванчі опікуни, мадяроньскі патріоти, самосійні „біскупи“, протоереї, візитатори, політикери, а настане лад і порядок. А тепер що до самої власти епископа.

Автор — священник в артикулі „В справі Епископа“ в 17. ч. „Свободи“ жадае утвореня гр. к. Пітсбурской діецезиї на початок, а еслиб се не удалось то домагаеcь рішучо, щоби наш епископ зістав назначений вікарієм ґенеральним ґр.-к. міссій в Америці. Однако перше жадане являесь яко передвчасне, а також несправедливе для тих міссій, котрі не належать до Пенсилванії, бо для чого малоб ся їх позбавляти права належати під свого епископа, коли і вони его горячо вичікували.

Що до другого жаданя то автор мабуть промахнув ся в словах, бо що иншого думав, а що иншого написав. Думав видко про Vicarius apostolicus, а написав Vicarius generalis, се одно від другого такой дуже собі далеко.

Вікаріїв апостольских поставляе Папа римский, где не ма еще условій на утворене епископату, а вікарія ґенерального поставляе сам епископ після своеї волі і потреби для своеї діецезиї. Вікарій апостольский отримуе свою духовну власть від Congregatio de propaganda fidei і тая власть може бути ширша або менша залежно від обставин і потреби місць, в яких установляють ся, а вікарій ґенеральний отримуе свою власть від свого епископа діецезального, яку ему той поручить в декреті конституциї. Такий вікарій ґенеральний хотяй би він був посвячений епископ, не може без специяльного мандату від свого епископа церков посвятити, ординувати священників, посвятити мира. Отже о такого вікарія ґенерального не треба нам аж рішучо і безусловно добиватись, бо така власть вже найменша, яку може принести сюда наш епископ. Ми але рішучо і безусловно повинні домагатись на разі о вікарія апостольского для гр.-к. міссій, бо се едино рациональне, можливе і згідне з правом церковним особливо в краю міссійнім з огляду на права і привілеї нашої церкви.

Не може вкінци бути бесіди в сім случаю у нас о епископі — суфраґані, званім також „Episcopus titularis“ в властивім значіню.

Таких епископів называних властиво Vicarii in Pontificalibus, з титулом якої знищеної через поган діецезиї (in partibus infidelium), яка нині не іствуе, постановляе папа римский на просьбу епископа, потребуючого помочи такого титулярного епископа в своїй діецезиї і по представленю причин, для яких просить о такого епископа.

І такий епископ титулярний так само не може без позволеня властивого епископа ані сьвятити церков, ані ординувати священників ані сьвятити мира.

Але нам невідомо, чи який епископ американьский просив папу римского о надане ему титулярного, руского епископа до помочи в его діецезиї. А еслиб так і було, то невідомо, чи можлива така комбінація, аби той епископ — суфраґан для одної діецезиї був заразом вікарієм апостольским для гр.-кат. міссій в прочих діецезіях, як сего бажав би автор „оден“ в 18. ч. Свободи“. Послідна вість доносить, що нашому епископови надано характер апостольского пронотаря, отже буде міг висьвячувати священників та буде посередником між руским духовеньством і народом а француськими та айрискими епископами в Америці.

Треба приняти, що се лише завдаток на разі і що вскорі наш апостольский пронотар стане апостольским вікарієм з найобширнійшою властію для гр. к. міссій в Америці, завиcимий впрост від апостольского престола в Римі.

Гр.-к. душпастир.

З'їзд делеґатів руских парохій

в ціли обговореня способу принятя новоіменованого епископа для руских церквей в Америці відбув ся дня 14. Мая с. р. в Пітсбурґу.

О г. 10.30 рано привитав о. Лавришин всіх присутних сьвященників і делеґатів короткою бесідою та з огляду, що богато делеґатів і сьвященників, котрі запевнили свою присутність, ще не було, відложено формальне отворене з'їзду аж до 2 г. по полудни.

О назначенім часі по полудни отворив о. Лавришин з'їзд яко ініціятор і попросив о вибір президиї. Предсідателем вибрано о. К. Лавришина, заступниками Івана Угрина і В. Тилявского, а на секретара упрошено случайно присутного о. М. Стефановича.

На внесене П. Жатковича списано імена всіх делеґатів і показалось, що були присутні: з Петтон, Па. о. Ник. Сабадош, з Траутер, Па. о. Евг. Сатала і А. Овсак, з Джонставн, Па. о. Юл. Чучка, Мих. Мороз, Йоан Сембет, Мих. Грабар, Алекс. Кірнак, з Перт Амбой, Па. о. Гавр. Чопей, Андрей Збоян, з Саут Шерон, Па. о. Ал. Дудиньский і Мих. Сабо, з Брідж порт, Кон. о. Ілія Ґойдич і Йосиф Адзима, з Торонто о. Михаїл Бисага, з Маганой Сіти, Па. о. Ем. Кубек, з Алеґени о. Ів. Коротнокі, Ів. Олекса, Анд. Купка, Юрий Смолей, з Докесн, Па. о. Йос. Ганули і Вас. Сухан, з Клівленд, О. о. Ем. Бурик, Мих. Бабій і Мих. Куч, з Ботлер, Па. о. Туткович, Ів. Бунга, Юл. Криницкий, Мих. Матвіїв, з Пасейк о. Іриней Яницкий, з Брадок, Па. Мих. Гатгазі, Ник. Пачута, Петро Джмура, Іван Сівец, Андр. Ґела, з Пітсбурґ, Па. о. Ів. Сабов, Кирил Білик, Ів. Білунка, з Монесен, Па. о. Юл. Пастелий, Ів. Барна, з Донора, Па. о. П. Ставровский, Вас. Лукач, Петро Будзілка, з Гомстед, Па. о. Ал. Голошняй, І. Угрин, Мих. Югас, А. Буґос, І. Лешко, з Емпайр, О. Йос. Карафа, з Мікіспорт, Па. о. Р. Волинець, Мих. Бовтун, з Йонкерс, Н. Й. Мих. Бодроґ, з Мікісракс, Па. о. П. Лучечко, з Ню Йорк, Н. Й. о. Йос. Чапліньский.

Наради роспочались запитанем о. Гавр. Чопея, чи не знае о. предсідатель, з якою властію приходить іменований епископ. О. Лавришин обяснив, що він дістав телеґрам від апостольского делеґата Фальконійого повідомляючий его о іменованю о. Стефана Ортиньского епископом для руских церквей в Америці, та чи з повною властію епископскою приїде номінат і яке буде его відношене до тутешних латиньских епископів — він не знае. Впрочім ціль того з'їзду е, чи мае американьска Русь привитати того, котрий призначений дїйствовати для церковного і народного еї добра.

З нетаеною радостію рішено привитати як найгарнійше епископа з вступом на вільну землю американьску.

В тій цїли вибрано комітет, до котрого входить з сьвященників: оо. Чопей, Яницкій, Чапліньский, з дякоучителів: М. Бабій, А. Ґела, А. Овсак, з сьвіцких людий: Йосиф Ждій — Brooklyn, N. Y., Йос. Адзима — Bridgeport, Conn., С. Ядловский — Jersey City, N. J., предсідателі орґанізацій Союза, Соединенія, Общества, редактори орґанів тих орґанізацій тай предсідатель і секретар з'їзду.

Над способом і средствами принятія перейшла довга і горяча дискусія, в котрій забирали голос. о. Ганули, о. Кубек, о. Ґойдич, о. Лучечко, ред. Жаткович, Ів. Угрин, Юр. Смолей, Мих. Сабо і богато иньших. До принятія мае причинитись кожда руска парохія а де нема церкви і кожде брацтво.

Касієром вибрано о. Гав. Чопея, до котрого треба буде висилати всї датки в часї комітетом означенім.

Вибрано бесідника до виложеня епископови наших жалів, щоб безсторонно розслідив теперішне положене нашої церки, був батьком для всїх і неустрашимо боронив прав і привілеїв руской церкви.

Бесідника мае назначити з поміж себе комітет.

По наданю комітетови подрібнійших вказівок, що до принятя і по відчитаню поздоровительного письма від П. Кімака з St. Louis, Mo. о. Лавришин подякував всім зібраним за численний з'їзд і вніс многолітствіе за здорове епископа, почім всї зібрані з глубини души відсьпівали грімке „многая літа“.

З'їзд закінчив ся перед г. 6 вечером.

Настрій всїх делеґатів був дуже поважний, навіть горяча дискусія була лиш випливом великого заінтересованя ся епископом, в котрім всї без виїмку покладають велик[illegible] надію, що потрафить управильнити і до сталого порядку привести так віднoшене нашої церкви до ерархії латиньской як поодиноких парохій між собою.

Справоздавець.

„SWOBODA“
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly published every Thursday at 184 Hudson St., New York, N. Y.

Publisher and Editor: Jno. Ardan.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза“, виходить що тижня в Четвер і коштує:

В Америці на 12 місяців...$2.00
До стар. краю на 12 місяців $2.00
В Америці на 6 місяців....$1.00

Оплачувати газету треба все-гда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтаря або агента на експресовім офисі, пішліть нам, бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
"SWOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби єго адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Охорона еміґрантів.

«„Товариство сьв. Рафаїла для охорони руських еміґрантів“ у Львові, ул. Коперника ч. 36 — про якого основане була вже згадка — має як раз тепер велику задачу перед собою. Доходять нас сумні вістки, що декуди знов прокинув ся між нашим народом так шкідний для нас переселенчий рух (именно еміґрують з деяких сторін, прим. з Заліщицького, Городенського пов., до Канади на поселене).

Метою отсего товариства є опікувати ся руськими еміґрантами і звертати еміґрацийний рух, так, щоби се було з найбільшим хісном для еміґрантів і для нашого народу. Знаємо, як убийчою є для нашого народу всяка переселенча еміґрация, коли мужик продає рідну землю і йде з цілою родиною раз на все з краю за море. руйнує ся кидаючи сотки й тисячі в море на коштовний перевіз цілої родини, а там звичайно марнує ся і пропадає.

Тож і згадане товариство уважає за свою ціль заопікуватись еміґрацийним рухом в тім напрямі, щоби відвернути наш нещасний нарід від тої нерозумної переселенчої еміґрациї, а звернути його до розумної, раціональної заробкової, часової еміґрациї, де-то їдуть поодинокі сили робучі, без родини і не продаючи рідної землі; заробляють в Прусах, Саксонії чи в Сполучених Державах Північної Америки гроші, а відтак вертають і уліпшують господарство тай купують собі землю в ріднім краю. Такий корисний для краю й нашого народу зарібковий рух вже потрохи починає декуди брати верх над давною погубною переселенчою еміґрациею і дасть Біг, при успішній діяльности того товариства дасть ся може нашу еміґрацийну филю звернути виключно на розумну зарібкову еміґрацию.

До успіху тої праці по треба однак співділаня як найширших верстов нашої суспільности, а передовсім нашої сільської провінціональної інтеліґенциї, яка стикає ся з народом.

Всї ми повинні тямити, що нїчо так не підриває наших сил, як тота нерозумна переселенча еміґрация, яка тепер ще на жаль декуди нищить наш нарід.

Коли-ж удасть ся нам звернути тоту шкідну еміґрацию на часову, зарібкову, то буде се великий поратунок для нашого народу. Нарід наш заробляючи за границями краю ладний гріш вертає просьвічений (научить ся інтензивної праці) і з грішми, тай докупове собі тут ґрунту! Знаємо-ж прецінь, що галицькі Мазури привозять що-річно що-найменше сорок міліонів корон з зарібків з Прус і Північної Америки! Майже ані оден Мазур не їде до Канади ані нїгде за море на поселене. Мазури їдуть лише на зарібки, лишають родину в краю на ґрунті. Чей-ж і наші люди возьмуть раз примір з практичних вже і розумних наших сусідів і пізнають „куди стежка в горох“!...

В тій благодатній цїли прийдім з помочию новооснованому нашому товариству словом і ділом, тим більше, що грозить нам і канадийська і нещасна бразилійська тай арґентинська еміґрация.

Всї руські часописи просить ся о поміщене отсеї нотатки з огляду на загальну вагу справи.

Ґеоґраф».

Друкуючи повисшу нотатку на жадане єї автора не можемо не замітити ось яких річий.

Безперечно, еміґрація переселенча нищить народи, але лише недержавні і малокультурні, такі як народ україньский. Культурним народам, які мають свої держави приносить она нераз не малу користь, на що маємо неоден доказ.

Однак не можна дуже рожево дивитись і на еміґрацію чисто зарібкову, бо раз, така еміґрація має все тенденцію стати переселенчою, друге і сама зарібкова еміґрація не є без злих сторін.

Бачимо, що люди які вийшли до чужих країв лише для часового зарібку (а таких ми можем рахувати 99 проц. наших еміґрантів до Злучених Держав), осїдають опісля тут на стало мимо свого первісного наміру і ніякі іміґраційні товариства, ні ніяка сила здержати їх від того не годна. Економічнічні обставини пруть їх до сего.

Що зарібкова іміґрація до Злучених Держав, яка тревае вже довші літа не принесла також великої користи — досить погляну ти на жите наших поселенців в Злучених Державах і в місцевостях з яких они вийшли. Можна сказати, користи матеріальні і тут і там мінімальні, про користи національні і не говорити. — а скілько шкоди вийшло з розірваних родин, дітий без опіки родичів наглого скаку хлібороба в жите фабричного робітника і т. п.

Правду сказавши для Українців як нації найліпше булоб, еслиб Русини зовсїм не потребували еміґрувати і могли найти те за чим они ідуть за море (поліпшене матеріяльного бутя), у себе дома. Та бачо оно так не є і они мусять еміґрувати.

А раз они мусять еміґрувати і еміґрують, всякі товариства засновані для їх охорони сповнять найліпше свою задачу, если будуть подавати охочим еміґрантам як найточнїйші інформації дотично добрих і злих сторін еміґрації зарібкової і переселенчої — я вже кождий еміґрант після своеї обстави і вдачи зміркує сам куди ему дорога.

Сподїємось, що і тов. Рафаїла буде се робити і принесе немалу услугу еміґрантам та охоронить їх перед визиском, ошукою та фальшивими кроками так в дорозї до нового краю як і тут за морем.

Позаяк одиноким іміґраційним товариством гідним довіря руского народа на сім боці Океану є Славяньске Товариство Іміґраційне — добре би було, аби руске товариство сьв. Рафаїла у Львові увійшло з ним в порозуміне і поручало руским еміґрантам звертатись в разї потреби до тогож товариства на адресу:

Slavic Immigrant Society
5th floor,
35 Broadway, New York City.

Аматорсне представлене в Ню Йорку.

18-го мая зароїлось знова від наших краянів на четвертій улици в звісній Manhattan Lyceum гали. Не можна сказати, щоби люди битком виповнили галю, хоч і се не мало злих наслідків ані для каси ані для гостий самих. Видатки мабуть покриті і так а менше наших людий, менше диму і менше зайвих свистів і криків. Се вже невилїчена хороба наших людоньків, що ніяк їх впросити, щоби приміром в часї представленя не курили, або не переривали представлене безперериваним вигопкуванем по гали. Они навіть обиджують ся, коли їм се виткне ся. Навіть музика, що зараз таки під сценою садовить ся, не придержувалась сих постанов принятих для орхестр по всїх театрах і концертах, а разом з прочими випускала хмари диму просто на сцену. Коли вже комусь захочеть ся конче курити, може се зробити під час перерви в буфеті, або на коритари. А так виглядає все як в деяких більших сальонах, де і дівчата виступають на естрадї для розвеселеня гостий і публика забавляє ся не стїсняючись нїякими взглядами, принятими по театрах і концертах. На се повинні вважати комітетові і припильнувати, щоби не треба про се аж в ґазеті писати. Нїгде правди діти, а ви місто сердитись на ґазету за бештанцію краще зрозумійте рацію закидів і на будуче не доводіть рецензента до такої критики. Ані йому писати, ані вам слухати не дуже любо.

А тепер що до самого представленя. Вибір штук досить вдатний, аранжери вміли числитись зі смаком наших людий. Трошки сумного, а решта вже хай буде веселе. Се послїдне таки найвідповіднїйше для наших людий, бо завсїгди принайменше оправданий буде сьміх і веселість. Плакать їм не хочеть ся, хиба мало його в дома. Я сидїв коло малої дївчинки дитини, та завважав, що в хвили коли Маруся в „Гей на Івана, гей на Купала“, сьпівала „Пращай мій сьвіте“, дитина впялила в ню свої вічка і болїзно гляділа на нещасну дївчину Марусю, не звертаючи при тім зовсїм уваги на тимчасом випливаючих на сцену на човні перевізника Максима і Стефана, любка Марусї, коли противно старша братія сьміялась з „штудерного“ човна і пливучих на нїм аматорів.

Се саме характеристичне для наших людий.

Сама штука „Гей на Івана, гей на Купала“, се перерібка звісної української опери, основана на стариннїм нашім звичаю киданя вінків на воду дївчатами для вгаданя свойого любовного щастя-долї. Головна річ сьпіви. І треба се з приятностію признати, що аматори сьпівали зовсїм вдоволяючо так солїсти як і хор дївчат. Панну Юлію Красїцку (в ролї Марусї) я вперве чув як сьпівачку і здивував ся, що такі музичні таланти у нас так нївечать ся безслїдно. У п. Карчмара також чималий материял голосовий, коби тільки троха шліфу і голос його мігби йти в парі з голосом п-ни Красїцкої. Хор дївчат держав ся зовсїм добре, а складом своїм робив дуже гарне вражіне. Одно тільки закинутиб, а се мало рухів і житя підчас плетеня вінків. Тільки про сю штуку.

Иншого характеру дві другі штучки „Із за росийско-японьскої війни“ і „Заздрісні“, дві одноактівки. Се жарти, сьміхи, які не малюють нам глубоких душевних прикмет чи борб чоловіка, а так собі сьміять ся з заскорузлости і безпросьвітности нашого простолюдина (Із за російско-японьской війни), або виказують виразно дотепну сьміхованку задля так загальної і непохвальної прикмети жіночої як заздрість. Ся послїдна штука варта більшої уваги хочби тому, що она чужа, німецка, а друге тому, що вартість єї більша, чим наші, народні штуки з горівкою і жидами на сцені. Факт є, що тільки є чужих, легеньких штучок, а при тім вартнїйших під взглядом артистичним і технїчним від наших, що жалїти треба, що наші аматори доси не покористались ними. Перевід „Заздрісні“ се початок і то досить щасливий і пожаданим би було придбати нашій аматорскій сцені більше таких кусників. Переводчикови за се дяка і захота най буде до дальшої, того рода праці.

Що до гри аматорів, то не треба богато й розписуватись, головнож що до женьских роль. Се не перший їх виступ. П-ні С. Ярема і Кароль, се вже наші, рутиновані артистки, яких зайвим подрібно оцїнювати. Їх гра так і дихала природностію і розумінем.

Мужеські ролї припали сим разом зовсїм відповідним силам. П. Павловский якби вроджений на нашого старого громадского війта, чи хочби на консервативного мужика-батька.

Пп. Куниньский і Цурковский з міною справдїшних докторів чи інжинерів, та з сальоновими манерами так добре держались в присутности своїх заздрісних жінок, як і опісля задля фатального непорозуміня готові були смертію переплатити сю жіночу хімеру. На щасте в послїдний грізній хвили являєть ся середновічний льокай Йосиф п. Драґан, і розяснює своїм панам причину їх непорозуміня.

Ось і конець комедиї.

Лист із Старого краю.

Польонїзацийна політика галицького сойму.

Теперішний політичний устрій Галичини запевнює Полякам на всїх полях політичного житя рішаючу більшість. Користаючи з того, вони стремлять здобути для Галичини як найбільше незалежне становище в Австрії, щоб таким чином без ніяких перешкод іти до своєї цїли: до повного спольщеня Східної Галичини.

Сю ціль польської політики в Галичині має все на увазі й галицький сойм, де рішає польська більшість, зложена з усіх польських партий крім соціяльно-демократичної які одначе в національних справах ідуть усї солїдарно — против Українців. Сю ціль мала на увазі польська більшість і на останній сесії галицького сойму, яка тревала від 14-го лютого до 19-го марта с р.

На сїй сесії польська більшість брала ся до своєї польонїзацийної дїяльности ще з більшою певністю, як давнїйше, бо вже мала запевнене президента міністрів Бека, що краєві закони, які вона ухвалить, дістануть цісарську санкцію. Бачите, ще підчас дебат над виборчою реформою до австрійського парляменту стала між Беком і „Польським Колом“ умова, що „Польске Коло“ буде голосувати за виборчою реформою, а за те кабінет Бека, відпирати-ме справу розширеня Галичини і постараєть ся о цїсарьску санкцію для всїх соймових законів, які будуть мати на цїли розширенє автономії Галичини, т. є. розширенє і скріпленє польських впливів у Галичині. Маючи таке запевненє від президента міністрів, польська більшість галицького сойму відложила все инше на бік, щоби тільки мати час на ухваленє кількох польонїзацийних законів, доки ще президентом міністрів є чологік, який обіцяв постаратися о цїсарську санкцію для них.

Через те й відложено на осінь справу виборчої реформи до галицького сойму, хоч се справа дуже важна і широкі народні маси нею дуже заінтересовані, — аби лише мати більше часу на згадану польонїзацийну роботу, яку галицький сойм робив — можна сказати — неґативно і позитивно.

Неґативно — відкидаючи всї внесеня українських послів, якими вони домагали ся заспокоїти хоч найважнїйші національно-культурні потреби українського народу. І так внесенє посла Олесницького, щоби сойм звернув ся до центрального правительства з зазивом сповнити українські домаганя в університетській справі і приступити до заложеня окремого українського університету. — відкинено. Так само відкинено його-ж внесенє на зміну краєвого закона про викладову мову в середних школах, по якому української середної школи не можна заложити без дозволу сойму, — так, щоби від тепер при закладаню нових середних шкіл заводити в них таку викладову мову, якою говорить над 50% людности в данім повіті. Відкинено також внесеня на заложенє кількох нових українських ґімназий.

Як видно з того, українські посли жадали від галицького сойму для свого народу дуже не богато, особливо в порівнаню з тим, що на всїх тих полях мають Поляки в Галичині, — але польська більшість і на се не хотіла згодити ся.

А позитивно виявилася польонїзацийна робота галицького сойму в ухваленю таких законів, які скріпляють польський характер цілої Галичини в порівнаню з дотеперішним станом. Таких законів ухвалив галицький сойм на останній сесії три: Про Краєву Шкільну Раду, про учительські семінарії і про урядову мову в автономних урядах.

Краєва Шкільна Рада, яка має власть над народним і середним шкільництвом в Галичині, по краєвому закону 1904 р. є зовсїм в польських руках: на 16 членів-делеґатів є в нїй тільки 4 Українцї, тай то лиш такі, яких захоче уряд.

Тепер ходило о те, щоб тїй польській Краєвій Шкільній Раді віддати все народне і середне шкільництво під виключну власть. З тою метою внесено на останній сесії сойму законопроєкт про розширенє автономії Краєвої Шкільної Ради і той законопроєкт, не вважаючи на протест українських послів, принято. Від тепер міністерство просьвіти не мати-ме нїякого впливу на народне й середне шкільництво в Галичині, і самі школи й учителі і шкільні книжки — все те буде залежати виключно від Краєвої Шкільної Ради. А що вона дбати-ме про галицькі школи, в тім і про українські школи в Східній Галичині, так, як сего вимагає інтерес історичної Польщі, — се певне.

Законопроєкти про реформу учительських семінарій який також ухвалено в соймі, постановляє, що в учительських семінаріях викладова мова може бути або польська або польська й українська (для одних предметів одна, а для других друга); за те не може бути семинарії, де

викладова мова була би виключно українська. Для приготованя вчителів для українських народних шкіл не може бути української учительської семінарії, — ось вага тої реформи учительських семінарий з національного боку.

Автономні уряди в Галичині — се Краєвий Виділ та повітові, міські і громадські ради. Урядова мова в сих урядах була доси майже скрізь польська, навіть в чисто українських сільських громадах, які, боячи ся староства, не заводили в себе української урядової мови, хоч мали до сего повне право. А в радах повітових і міських — то й говорити нічого: тут польська більшість, то й урядова мова польська.

Але зі зростом національної сьвідомости серед українського народу сей стан міг би змінити ся: сільські громади в Східній Галичині могли би завести українську урядову мову і тоді пропав урядовий польський характер українських сіл. Сего й бояла ся польська більшсіть сойму і тому внесла законопроєкт, який мав на ціли скріпити теперішний стан, а на будуче утруднити зміну урядової мови. Сей законопроєкт постановляє, що урядова мова в автономних урядах має бути така, яка була тоді коли сей законопроєкт стане законом; коли-ж міська, повітова чи громадська рада захотіла би змінити урядову мову на иншу, то на се треба скликати окреме засіданє, на якім мусять бути присутні три четверті членів ради, щоб воно могло рішати в сій справі. Коротко кажучи, сей законопроєкт постановляє: урядова мова в автономних урядах нехай буде польська (бо така була доси), а якби хто хотів завести українську, то се буде досить важко, бо майже в кождій громаді знайдеть ся четверта часть членів ради, які при теперішних порядках у Галичині будуть проти української мови.

Щоб сей законопроєкт не осягнув своєї польонізацийної цілн, українські соймові посли видали відозву до українських громад, щоб вони заводили в себе українську урядову мову, заки ще той законопроєкт стане законом, так щоб він застав уже в українських громадах українську урядову мову. На сей зазив послів почало відкликати ся щораз більше громад.

Се так затрівожило польських політиків, що вони постарали ся, щоб їх законопроєкт дістав як найшвидше цісарську санкцію і таким чином став законом. І се зроблено з великим поспіхом: 14-го марта законопроєкт ухвалено в соймі, а 9-го цьвітня він уже дістав цісарську санкцію.

До того часу ухвалило завести в себе українську урядову мову як-раз 1000 громад. Але й тепер, коли вже обовязує новий закон і заводити українську урядову мову значно труднійше, сей рух розвиваєть ся далі і доси маємо звістки про 1.411 громад, які завели в себе українську урядову мову.

Двом першим законопроєктам: про Краєву Шкільну Раду і про учительські семінарії, не грозить ніяка небезпека з боку Українців і тому з сакцією їх центральне правительство не так квапить ся. Але й вони, як уже згадано, мають цісарську санкцію запевнену і будуть санкціоновані нині-завтра.

Ми вже згадували, що польська соймова більшість мала для такої польонізацийної роботи з гори запевнену підмогу центрального правительства. Таким чином польщить українську часть Галичини не тілько польська більшість галицького сойму, але й австрійське правительство, яке годить ся на все те, що вона зробить. Одним словом, український нарід у Галичині має проти себе австрійсько-польський союз...

Львів, 7-го мая 1907. М. Л.

Революцийний дух у російській армії.

На засіданю Думи дня 20. с. м. заявив царский міністер, що військовий заговір на житє царя, який перед пару днями відкрито, був дійсно, та що вісти про сей заговір, які дійшли до часописей та до загальної відомости були зовсім згідні з правдою.

І нехай зміст сего урядового комунікату буде правдивий або і ні, то на всякий случай се є зовсім ясною і певною річию, що у війску російскім зовсім не панує „лад і порядок“—противно показує ся, що „війсковий революцийний комітет продовжує і на дальше свою підпольну аґітацию і роботу.

Сими днями получила німецка „Fr. Ztng“ звіт, у якому говорить ся, що вправді послідними тижнями в російськім війску наступили сотки арештовань, однак мимо того всього поліция признає, що провідників орґанізациї вона не захопила, але по найбільшій части тільки такі особи, що були занятї видаванєм і розповсюджуванєм періодичних видань орґанізациї — видань таких, як „Казарма“, Солдатскій Голосъ і т. д., яких є споре число— або збиранєм фондів в користь орґанізациї. Також і про се ніхто не вміє і слова сказати, де друкують ся часописи орґанізациї, та звідки бере ся на се потрібний папір. Часописи сї суть друковані на добрім папері та гарними черенками і після всякої віроятности працюють над зложенєм чисел друкарі з професиї — хто зна, може навіть і якої правительственної друкарні, бо і се не було би нічим дивним під теперішню хвилю та у теперішних обставинах у Росиї.

„Уже від кількох літ — слова наведеного повисше звіту — є загальною у політичних кругах думка, що доперва тоді революция зможе побороти та взяти верх над реакцією, наколи удасть ся єї зреволюцйонізувати армію, сю головну і одиноку підпору царського кнута і панованя. Се може ся стати доперва в протягу 4 до 5 літ, то є доперва тоді, коли витресовані салдати підуть у відставку а на їх місце прийдуть сьвіжі рекрути, напоєні уже перед тим ідеями волї, ненавистию до царського режиму, до кнута і неволї. Доперва тоді побідить воля, коли у військові ряди прийде міський і сельский пролєтар, який уже перед переняв ся ідеями голошеними через революцию, який завздалегідь уже на власнім хребті почув біль царської нагайки.

В справі аграрній мужик не знає і не хоче знати нічо посередного; у нього нема обходу ні на право ні на ліво. Клич „землї“ се є загальний і одинокий клич і постулят мужика без взгляду на се, під прапором якої партиї він стоїть. Се є цілком мильна і фальшива гадка уряду, що часткове заспокоюванє голоду спричинить серед мужицтва скріпленє впливів царизму і реакциї. Від часу розвязаня першої Думи в 1906 р. мужик стратив всяке довірє до уряд уі не вірить уже більше в його обітниці і приреченя.

І сей клич „землї і волї“ розуміє уже також і сьвіжий рекрут. До сего додати єще треба розкази про лайдацтва які діяли ся підчас послідної війни а про які розказують йому його своякн, карні експедициї, вічно повертаючий голод. Наколи у село зайдуть аґітатори чи то социяльної, чи то соц.-революцийної партиї, то вони все і вічно говорять мужикови, що хлоп зовсім не потрібував-би голодувати, що і хлоп мігби також учити ся по школах, не потрібував-бя з зрозпуки задля браку землї, з нужди, холоду і голоду пропивати своєї послідної копійчини в шинку з монополевою горівкою — наколиб лиш „пани“ сього схотїли. А ті „пани“ се є ніхто инший лиш сї люди, що складають уряд, що розкрадають кождий цент, який має йти на злагодженє нужди голодаючих які мужика знасилують коротати свій найкрасший вік у касарнях, коли тимчасом його жінка, немічний батько, брат каліка, зовсім немічні і безпомічні у селї здохають з голоду. Коли він поверне, застане своє майно ще гірше зруйноване, ще менче буде мати надій на які небудь жнива. І ідучи до міста уже по дорозї рекрути вимінюють ся гадками — вони всі суть одної гадки і лишень дуже рідко трапляє ся, щоб хто відважив ся говорити в дусї „істинно—русских“. Вправдї у касарні чує він від старших товаришів, підофіцирів, фельфеблів та офіцирів зовсім иньші гадки і погляди, які скріплені такими арґументами, як нагайка і палки старають ся вляти у нього вірно-підданьчого духа — однак само житє уже показало йому по якій сторонї правда.

Лиш коб не присяга!...

І тепер власне подає йому тайна військова організация помічну руку, та своїми брошурами, листками, часописями помагає йому розвязати найтяжчі питаня. Перед пару тижнями доводило ся менї говорити з офіцирами найріжнороднійших степенів та родів оружія, які поважно застанавляли ся над пануючим уже тепер духом та що раз то численнійшими случаями несубординациї у російській армії. І в найвисших, мілітарних кругах російської армії зникли уже всякі рожеві надії та іллюзії. Один з високопоставлених військових достойників висказав ся, що реакция уже давно булаб переперла розвязанє теперішної Думи, наколиб не обава перед поважними розрухами у війску, як се уже раз склало ся в наслідок розвязаня першої Думи в 1906 році. Вправді звіти, які приходять з ріжних полків до міністерства звучать дуже успокоюючо, однак міністерство перестало уже давно вірити в сї звіти. Що більше: навіть і поміж самими офіцирами чим раз то більше „неблаґонадьожних.......“

Так говорить звіт у „Fr. Ztug“ а слова сї набирають тим більшого значіня, коли згадає ся на недавний військовий заговір на житє царя.

Жертви полевих судів.

Дня 3-го мая с. р. польові суди у Росії перестали урядувати, і днесь дадуть ся обчистити жертви кровавого, царского режиму.

Підчас осьмимісячного урядованя полевих судів видано слідуючі засуди:

(Тут взяті під увагу лишень такі случаї, про які дійшла відомість до часописий. Хто однак знає відносини російські та їхній спосіб переводженя слідства та засудів, де все старає ся покривати як найбільшою тайною, той буде також знати, що велика часть засудів та смертий героїв за волю і людство позістали на все закритою тайною.)

Полеві суди засудили:

1) Засуджено на смерть і покарано смертию 1144 осіб, з того припадає на звичайні полеві суди 1102 а на морські воєнні суди 42.

На всілякі иньші кари полеві суди засудили як слідує:

2) На примусові роботи (каторга) 250 осіб, разом на 927 літ, на дожизненну каторгу 78 осіб.

3) На дожизненне вигнанє 7 осіб.

4) На тюремні кари 454 осіб, разом на 83 літ.

Крім сього передано полевим судам 72 людий, однак засуди їх не дістали ся до загальної відомости.

Се однак булаб дуже велика ошибка, наколиб хто думав, що по скасованю полевих судів царський уряд не буде мав уже більше спромоги такими масами мордувати своїх підданих.

Надзвичайний стан облоги, стан воєнний і т. д. і т. д як усї сї „надзвичайні стани“ і звати ся можуть, дають поодиноким місцевим сатрапам силу і власть передавати поодиноких людий військовим, воєнним судам і обжаловувати їх на підставі артикулу 279 карного кодексу, який дозваляє в як найкоротшім речинци карати смертию.

Кровавий тягар, що завис над цілою Росиєю, все єще важко тажить над єї людами.

Крашаночка.

М. Грушевського.

Занесемо червону крашаночку й положимо на могилї, де спить наша мати. В важкій домовині з грубих плах, скованих залізом сибірським, під тяжкою верствою землї, насипаної синами-вироднами, що засипали й забули матір, відкаснули ся від неї.

Спить вона, спить, серед загального відродженя весни. Правда, що й весна не красна, не весела. Але пускає дерево, не вважає на холод і туман, певне ясних, веселих днів у будущинї.

І на нашій могилї проростає травиця, як привіт поколінь небіжчиків нам, їх наступникам, заповіт вічного оновлення, невмирущого життя. Положимо на тій зеленій травиці нашу крашанку — символ відродження, привіт воскресення.

Чи воскреснеш, мамо?

—

Чи любови й працї наших поколїнь пощастить зрівноважити те, що занедбали, упустили старші? Чи шкода, заподїяна віками упадку, малодушности, дезертирства, може бути ще вирівнана, надолужена, чи тому втраченому не буде вже вороття на віки? Чи „срамотняя давняя година“ — гей, навіть і не давня, бо тягнеть ся вона й досї та година національної деморалїзації, ренегатства — чи забудеть ся вона, загладжена сьвятим запалом і поривом новійших поколїнь? Чи оживе слава наша, слава України — слава безграничної саможертви за волю і людські права свого народу?

—

Чи надбання віків українського життя — все духовне богатство українського народу малоб зостати ся без наслїдків, без хазяїна? „Наша пісня, наша дума“, безграничне море народнього артизма, і в піснї і в мельодиї, в утворах словесних і утворах артистичних, сумні зітхання кобзарів і гарячі пориви гнїва і запалу творів українського відродження, вся історія народнїх страждань і поривань до правди й волї, все до найдорожчої скарбниці сього житя — українського слова, чи все те має зістати ся замерлою виморочною спадщиною, поживою антикваріїв і археологів, схоронене на полицях бібліотек, у вітрінах музеїв?...

—

Єсть дереву надія, співає старозавітний пророк... хоч і засохне стовбур його, і завмре в землї корень його, але від вохкого повіву вітру, від живущої роси відродить воно силу свою й відновить ся, як новопосаджене.

Чи великий народ, що на кожнім кроцї свого життя положив печать невмирущих своїх сил, свого творчого духа, своєї невичерпаної житевої сили — мав би вичерпати ся тепер, саме тепер, коли розпадаєть ся його домовина, коли весняне життя стукає в її віко?

Ей, мабуть ні!

Чи житя й запал, які чуємо в наших грудях, не маленькі тільки іскрини великого огню, що тліє під попілом в грудях народу? Чи бурхливі часи, в яких живемо, кінець кінцем не роздмухають його?

Ей, роздмухають мабуть!

Воскреснеш, мамо!

(З „Ради“.)

— З достовірного жерела доносять нам, що другий Нюйорский „банкир“ збанкрутовав. Імя єго Яворский. Пропало мабуть 15 тисяч людского гроша. Наша редакція звертала давно увагу австрійского конзуля на сего „банкира“ і просила єго розслїдити посилку одного чоловіка з Taylor, Pa. але конзуль вмісто розслїдити справу, вдоволив ся викрутами п. Яворского. Вмісто хоронити інтереси австрійских горожан, конзуль волить вживати свого впливу там де не повинен.

Оголошенє

Отсим подаємо до загальної відомости, що перший з'їзд українського учительства відбудеть ся в липни (July) 5-го с. р. у Winnipeg, в гали Тов. ім. Т. Шевченка, ріг улиць Manitoba Ave. & Powers St. Початок о 10-ій год. рано.

Може повисша дата видасть ся декому наглячою, бо зараз пятого дня по скінченю шкільного року, однак розглянувши обставини Товаришів, що суть тепер в семинари учительскім, прийдемо до переконаня, що иньша дата абсолютно ненаручна для вінніпеґських товаришів. Они сейчас будуть змушені піти в своякн. Пізнїйше годї буде устроїти з'їзд.

Я. В. Арсенич,
секр. орґ.

— Там до чорта! Коли тільки хочу забрати ся до робсти, все менї щось заберуть з під рук!

— Та чого тобі знова не стає? Перо? чорнило? олівець?

— Та де! Коркотяг!...

СПРАВИ „СОЮЗА".

Отець духовний „Союза": о. Стефан Макар, Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1906—1908.

Предсідатель: Константин Кирчів
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсідатель: Іван Парпляк, Terryville, Conn.

Касієр: Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий: Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий: Теодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніть, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія.
о. Лев Левицкий, Minersville, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз" — одинока руско-народна організація в Америці.

Принимае членів від 1 року до 40 літ житя. Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:
Посмертне за мужа $1000.00
Посмертне за жінку $400.00,
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.

В разі утрати: а) обох очий або рук $1000.00, б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Сли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожде братство приналежне до „Союза", повинно мати отсі книжки: 1) Книжку членів (именослов). 2) Книжку місячних складок. 3) Книжку касову і протоколову. На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза".

Ч. 134 КВІТ $400.00

на чотириста долярів, котрі п. Николай Касарда отримав яко посмертну запомогу по жені Юлії з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Chisholm, Minn. 3-го мая 1907.
Николай Касарда.

Свідки:
Ілько Лазоришак,
Онуфер Кир.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 37
Петро Курочка, предс.,
Ілько Лазоришак, секр.

Ч. 192 КВІТ $100.00

на сто долярів, котрі п. Павло Дідик отримав яко надзвичайну запомогу за нез. до праці з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Павло Дідик.

Свідки:
Стефан Стависки,
Яков Корбляк

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 34.
Стефан Стависки, секр.

Рух в відділах Р. Н. Союза.

Оголошене.

Брацтво св. Йоана Хрест. в Еверсон, Па., від. 59. пригадує завчасу всім членам обовязок явити ся на мітингу дня 16. Юнія 1907 на Lleinsenring, Pa. в гали при церкви, о 1-ій год. по полуд. Котрий член не явить ся на сім мітингу, заплатить $1 кари.

Уряд братства:
М. Тешнар, предс.
Ів. Фариняк, секр.

Повідомлене.

Повідомляю всіх членів братства св. Ів. Хр. в Бофало, Н. Й. і в околици, що наше братство (від. 15. Р. Н. С.) спровадило до нової церкви образ свойого патрона за $73.51 і з тої причини взиваю всіх зложити по одному долярови на сю ціль. Котрий не схоче заплатити 1 доляра, буде з братства виключений. Гроші треба зложити на 16-го Юнія.

Н. Середницкий, предс.,

Оголошене.

Братство Пресв. Бого. в Олифант, Па. від. 86 Р. Н. Союза повідомляе всіх своїх членів, що мітинґи брацкі відбувати мусь ся точно в другу неділю по кождім першім о першій годині по полудни в рускій, шкільній гали. Прошу всіх, щоби приходили на мітинґ в означенім часі.

Так само хто не заплатить оден місяць до Союза, а на другій не прийде, буде виключений.

Савчак Іван, предс.,
Митренко Семан, кас.,
Коцан Іван, секр.

Оголошене.

Звертаеть ся увагу членів бр. св. О. Ник. в Пасайк, Н. Дж. від. 42. Р. Н. С. на ухвалу з дня 13-го мая, після якої кождий член, котрий не заплатить свого розмету на пірвічнім мітингу дня 9-го юнія в неділю о пів до другої по пол., буде виключений з братства і з Р. Н. Союза. Длятого просить ся всіх позамісцевих братів, котрі не можуть прийти на мітинг, щоби письменно зголосились до місцевого уряду.

За місцевий уряд:
Антін Кузенич, предс.,
Конс. Петрик, кас.,
Олекса Хованець, секр.

Повідомляю

Йоана Бірку, щоби зголосив ся в нашім братстві св. П. і П. в Донло, Па. від. 61. Р. Н. С. до 25-го мая, бо інакше буде виключений.

Андрій Чінгелі, секр.
Box 222, Dunlo, Pa.

Оголошене.

Братство св. Володимира в Ню-Йорку від. 108 Р. Н. С. вибрало в суботу дня 11-го мая с. р. слідуючий, новий уряд: Яків Корнат, предс., Кондрат Наконечний, секр., Антін Шеремета, кас. Всякі дописи засилати на адр.: Kondrat Nakonechny, Flatiron Building, 407 Suite, 23-rd St. and Broadway. З устними потребами вдавати ся під. ч. 102 E. 8-th St., New York, City.

Кондрат Наконечний, секр.

Оголошене.

Тов „Січ" від. 117 Р. Н. Союза в Ню-Йорку повідомляе всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся в Суботу дня 15-го червня 1907 о год. 8-ій вечер. в Harmonia Hall 46 Ave. A. На порядку дневнім: справоздане старого комітету з діяльности за минувший рік і вибір нового комітету. Хто без важної причини не явить ся на мітинґу, заплатить ухвалену кару.

Дашкевич, предс.,
Кароль, кас.,
Підгірний, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукування знакомих, оголошеня балів, представлень, сходин і т. п. друкуемо в "Свободі" по ціні 1 цента від слова за оден раз.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ.

Братство Св. Пророка Ілії в Mahanoy Plane, Pa. відбуде ся дня 29-го мая 1907 року в Мецгера гали. Початок о 6-ій вечер. Буде добра музика. Тикет 25 центів. Жінки даром. На Баль сей запрошуемо всіх Русинів і Русинок з Маганой Плейн і околиці. За добру забаву ручить Уряд Братства.

Іван Постельник.

Перший Великий Баль

братства св. Тройці від. 94 Р. Н. Союза відбуде ся дня 1-го Юнія, 1907 в Turner Hall, Arch St., New Britain, Conn. Початок о год. 7-ій вечер. Тикет 25 цнт.

Третій великий баль

устрое братство св. Арх. Михаїла в Терівіл, Кони. дня 25-го мая с. р. в Тан гали. Початок забави о год. 6.30 вечер. На сей баль запрашаемо всіх Русинів і Русинок з Терівіл і околиці.

Іван Парпляк, предс.,
Филип Лига, кас.,
Юрко Ціхонь, секр.

Перший Великий Баль

уряджує руске братство Пресв. Діви Марії. відділ Союза 123, дня 30-го Мая 1907, на Decoration Day, в гали Лукана на Пайн Брук, 845 Capouse Ave., Scranton, Pa. На балю буде принимати ся нових членів до братства без вступного, а до Союза після статутів. Баль розпічне ся від 9-ої год. рано. Запрашае ся всіх місцевих і околичних Русинів і Славян о численну участь в забаві, а що така випаде добре, на се зложать ся: знаменита музика, котра заграе вам зарівно добре коломийки, мадяра чи новомодної англійскої нути; всі потрібні специяли балеві, як закуски, овочі і напої, яких достарчить вам руска балева служба і порядок на балю, за який вже заздалегідь ручить

Балевий комітет.

Запрошене!

Всіх Русинів з Buffalo і околиці, Братів союзанів, молодіж і старших, маемо честь запросити на наш Баль, котрий уряджуемо дня 29-го мая в гали під ч. 432 Amherst St. добра музика і буфет до ласкавого ужитку гостий. Всіх без ріжниці запрашае

Комітет балевий:
Бурштин, предс.,
А. Тригуба, кас.,
Х. Яремка, секр.

Другий баль

устрое братство св. М. Флора і Лавра в Пітсбурґ, Па. дня 30-го мая (Decoration Day) в рускій гали „Просьвіти" на 7-th St. Початок о 4 год. по полудни. Вступ 50 цнт. для мущин, а 25 цнт. для женьщин. Половина доходу на церкву, а половина на братство. Запрошуемо всіх Русинів з Пітсбурга і з околиці, а не пожалуете того. Братів просить ся явити ся о 3 год.

Рада братства:
Т. К. Гут, предс.,
Т. К. Волчко, кас.,
П. К. Дашинич, секр.

Баль! Баль! Баль!

Сим повідомляем і запрошаем, всіх п. п. кому лишень дійде до відомости на Баль, котрий устрое Товарство „Любов" від. „Р. Н. Союза" 45 в Суботу дня 25-го Мая, 1907 р. в Washington Hall 523—5 S. 4-th St. Початок о год. 7-ій вечер.

Пани! Сим разом не повинно нікого на нашім балі бракувати, бо хто був коли на бали устрояним нашим Товариством то нікoли не пожалував, бо кождий міг набавитись до волі. Ріжнож і не тепер будем старатись щоби всї гості були задоволені.

Комітет:
І. Кречковский,
С. Демків,
М. Мацовский.

БАЛЬ

устрое братство св. ап. П. і П. в Ансонії, Конн. від. 10 Р. Н. С. дня 29-го мая. Дохід призначений на брацку касу. Початок о 6 год. вечером. Кождий брат мае явити ся в уніформі, в противнім случаю заплатить 1 дол. кари, а урядник 2 дол. Запрошуемо всіх Русинів з Ансонії і з околиці. Музика буде знаменита.

За уряд братства:
Кіндрат Горбаль, предс.,
Гриць Ратица, секр.

БАЛЬ

устрое братство Пресв. Богор. від 86. Р. Н. С. в Олифант, Па. дня 25-го мая, початок о год. 1-ній по полудни, в гали Івана Савчака на River St. На балю будемо принимати нових членів до братства без вступного, а до Союза після статутів.

Запрашаемо всіх чесних Русинів місцевих і дооколичних, хто еще не належить до жадної організації, аби прийшли і вступили до нашого братства, бо ніхто не знае, що кого завтра чекае.

Комітет.

Третій великий баль

устрое братство Усп. Пресв. Бог. в Алеґені, Па. від. 56 Р. Н. С. дня 27-го мая с. р. в Liberty Hall на Petral St.

Початок о год. 7-ій вечером. Запрашаемо всіх Русинів і Русинок так місцевих як і з околиці на сей баль, за котрому і музика і забава як найліпша.

Комітет.

Аматорске представлене

устрое братство св. Володимира в Ню-Норку в суботу дня 25 го мая с. р. в Betthowen Hall, 110—114 E. 5 th Str., між 2 і 3 Ave.

Аматори відограють:
„СЕЛЬСКІ АРИСТОКРАТИ"
або „ЗНЕСЕНЄ ПАНЩИНИ"
(в 3 актах).

Дієві особи:
Венедикт Кафалевич, „Дяк" — п. Петро Левицкий.
Анастазия, „его жінка" — пі. К. Левицка.
Юстина, „їх доньха" — пі. Ю. Красіцка.
Петро Тарский, „солтис" — п. І. Романишин.
Теодозія, „его жінка" — пі. М. Красіцка.
Нестор, „їх син" — п. І. Лучак.
Павло, Гриць і Никола, „виколярі" — п. І. Скробала, п. В. Вінчаровский і С. Палица.
Григорий Патик, Онуфрій і Федор, „селяне" — п. В. Корецкий, п. В. Вівчаровский і п. І. Корчовский.
Киндсдраґон, „урядник" — п. С. Угорчак.
Сруль, „корчмар" — п. Я. Сивян.
Режесир — п. Е. Збудовский.
Співи і музика підчас представленя під управою п. М. Гундича.
Музика під проводом п. Вітковского.

Ціна місць:
1-ий ряд — 75 цнт.
2 „ — 50 „
3 „ — 35 „
Балкон — 25 „
По представленю баль.

20-21 Комітет.

Баль! Баль! Баль!

устрое Товариство св. Петра і Павла в Бостон, Масс. в гали Szwartz, 15 Leverett Str. дня 29. Мая 1907 р. Початок о годині 7-ій вечер до 5 години рано. Сим запрашаемо всїх Русинів і Русинок о як найчисленнїйшу участь.

За гарну забаву ручить Комітет:
Мих. Гордийчук, предсід.
Іван Калита, касієр,
Павло Кудрик, секр.

ГДЕ ЕСТЬ?

Данило Галик, член братства св. С. Ник. і Р. Н. Союза від. 42. в Пасайк, Н. Дж. Перед кількома місяцями відїхав з Літл Фолс і не дав нічо про себе знати. Если не зголосить ся найдальше до 27-го мая до місцевого секретаря і не заплатить залеглости, буде виключений.

Alex Chowanec, secr.,
211 3-rd St.,
Passaic, N. J.

Пошукую

свого брата Дмитра Гордаша з с. Поточиск, пов. Городенька в Галичині. Хтоби о нім знав або він сам зволить ласкаво написати до мене на адр.:

Mike Fydak,
West Fort William,
Ont. Canada.

Где есть

Ерсен Скарлош з села Перуник, повіту Грибів, жонатий, мае знаходити ся в нюйорских сторонах. Хтоби о нім знав або він сам най напише на адресу:

А. Горощак,
Box 412,
Castle Shannon, Pa.

— Просимо всіх секретарів „Союза" подавати нам всякі зміни адресів членів „Союза" як найскорше. Адреси треба виписувати англійскими буквами і дуже докладно.

Дописи.

Белфур, Н. Д.

Отворене української Читальні в Белфур, Н. Дак. відбулося дня 12. Мая с. р. По короткій нараді приступлено до вибору виділових. До виділу звйшли: д. Ф. Симбаленко яко голова, д. В. Гривнак яко секретар, д. Т. Мартин яко бібліотекар, і д. П. Горбенко яко касиер.

Годі тут не згадати, що з кольонії, яка числить около 4000 душ, на отворене Читальні війшлось дуже мало людий. Сподіємось, що з часом пізнають они значіне Читальні і станують жвавійше горнутись до неї.

Волод. Гривнак, секрет.

З Кеносбург, Па.

Тутешні Русини вже від довшого часу відчували потребу власного спільного дому та церкви, гдеби могли покріпити свій дух, та дати спосібність до морального виховання своїх дітий. Русинів тут есть много, богато таких, що мають свої гавзи і добре зарабляють, бо роботи у нас не бракує. А що майже всі згідливі, длятого у нас панує спокій, так, що 12. мая, за старанем кількох Русини війшли ся громадно до дому одного краяна, где по малих переговорах порішено заложити парафію, а патроном парафії ухвалено св. Арх. Михаїла; дальше вибрано комітет парафіальний, до котрого увійшли: Мик. Малиняк яко предсідатель, В. Циган, секр., Мих. Берда, кас. Контрольори: І. Федан, І. Радомский і Мих. Гайдош.

Опісля наступила перша колекта на церков і тут треба зазначити, що парафія буде розвиватись скоро, бо Русини щиро взялись до роботи, давали досить поважну, початкову колекту а тепер лиш заходять ся коло купна відповідних лотів під церков.

І. Федан.

Чіпман, Алта, Кан.

У нас тепер зачинае ся весна, але тая весна дуже опізнилась, бо доперва аж в маю люди зачали потроха весну обробляти. На Великдень ще лежали місцями грубі верстви снігу, і тепер ще дуже студено, що часом трудно носа вказати на двір, такий острий вітер дме. Тепер у нас худоба спашена дуже подорожіла. Фунт живої ваги платить ся: волове 6 і пів цнт., а вепрове 6 цнт. Худоба подорожіла тому, бо великий брак пашні-сіна. Сіно по 6 до 7 долярів за тону, а по містах ще дорожше. А солому платять (між фермерами) тона 75 цнт. до $1.00, а по містах ще більше. Ціна збіжа така: пшениця 40—45 цнт., ячмінь 35—42 цнт., овес 20—25 цнт., бараболя 25—30 цнт.

Таких, сталих робіт для робітників тут нема, бо тут майже весь нарід займае ся фармерством, лише переходячі тут зелізниця C. N. R., але зелізниця дае зарібки лише для тутешних, бідних людий. Плата на ній за 10 годин праці $1.45.

У нашій місцевости есть здорово і приємно. Нового нічого не чути. Пишіть, братя, до своеї газети зі всїх сторін і плейсів.

Николай Гавинчук.

Як Вінніпеґ іде?

(Пугач і алькоголь. — Анті-алькоголічні гіпокрити. — Протекція „Канадийського Фармера". — Се рафимова „катедра" на ліцітації).

„Ой сидить пугач та на могилі, і як „пугу" так „пугу"„. Тай чого ж ему властиво людий страшити? Се знае хиба Бог і — „Канадийський Фармер"...

Історія зачинае ся тим, що ще в великий піст — 27. цьвітня с. р. — аматорський кружок Тов. ім. Шевченка в Винніпеґу відограв сьміхованку „Він здурів". Був і буфет, а в буфеті кілька склянок води содової. І поки представлене скінчило ся, всю воду спрагнені гості випили. Здавало ся, що гріха в тім не було жадного. Та ось з часом побачило сьвіт 17. число „Канадийського Фармера" і в нім urbi et orbi проголосив нікій Mr. Пугач вістку, що підчас представленя якісь там патріотники давали людям пиво та з тої нагоди всипав Т-ву цілу проповідь на анти-алькоголістичну тему. Заходить тепер питане, чи Mr. Пугач дурак чи підляк? Коли не встиг ще розвідати, що в Америці содова вода може бути кольорована і тому взяв еї за пиво, то жалуемо его; а коли збрехав сьвідомо для того, щоби пімстити ся на Товаристві за те, що хтось там не хотів его на представлене впустити даром, то — ганьба ему!

Взагалі цікаві собі ті аристократичні гіпокрити з їхнім алькоголізмом, чи там анти-алькоголізмом. Оповідае В. Лібкнехт в своїх мемуарах про К. Маркса, що одного разу в Анґлії правительствуюча кляса паразітів, що у домах своїх мають цілі склади найвибагливійших напоїв алькоголічних, кляса, для якої кождий день е неділею і сьвятом, та захотіла уморальнювати й отверезувати простий нарід і заборонила продажу пива у неділю. Найблизшої неділі сотки тисячів Лондонців вимандрували до Гайд Парку і криком „йди до церкви!" оглушували побожних аристократів мужеського і жіночого пола, що їздили то каритами то верхи-кіньми. Другої неділі товпа в парку зросла до пів міліона і крик „йди до церква" був такий сильний і такий серіозний, що на третю неділю закон вже був відкликаний.

Мабуть се був найлучший спосіб — поступати з побожними фарисеями, як Mr. Пугач. Хочеш воювати з алькоголем, то передовсім не пий сам. Силувати когось до тверезости — не повинно ся. Чоловік сам собі найлучший указчик, чи пити коли, чи ні. А „боротись з алькоголем" брехнею, як Mr. Пугач, — що найменьше соромно!*)

Оттак то, людоньки, „Канадийський Фармер", „одинока (крім „Ранка") руська часопись в Канаді", протеґуе українські орґанізації... Але він мабуть невідвічальний за свої поступки. До такого висновку приходить ся тим більше, коли прочитае ся в тім-же самім числі ельокубрації якогось п. Буковського про К. Р. Н. Союз, звісний доси, як найсильнійшу католицьку твердиню в Винніпеґу. Бучковський найшов в К. Р. Н. Союзі людий, що „забули цілком Бога, віру, забули свою честь, забувши трохи біду галицьку, забули все, що їм було давнійше так дороге, втопили свою честь в горівці, програли в кулі по готелях". Прямо конець сьвіта! Як би се був написав котрий з „соціялістів", то вже були-б его потягнули на інквізицийні муки, а так то — мовчанка, бо се сам „тимчасовий орґан К. Р. Н. Союза" „протеґуе" свою орґанізацію.

Йідемо в Вінніпеґу...

Ага! А творець грецької независимої церкви, все-американський митрополит Серафим, ліквідуе свої діла, продае на ліцітації свою славно-звісну і по цілій Канаді і в Спол. Державах і в Европі scrap iron cathedral.

Ідемо!

М. С.

*) Дописуватель сам — цілковитий абстінент, — не пе ні горівки, ні пива ні вина.

Адресар Братств Р. Н. Союза.

Від. 1. Братство сьв. Андрея в Шамокін, Па. Семан Хорощак секретар, 605 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.

Від. 2. Бр. сьв. Димитрія в Мт. Кармель, Па. Д. Коропчак, пред., В. Карляк, кас., І. Воргач, секр. Мітинґи по 15-тім Адр. I. Worhacz, 422 N. Maple Str. Mt. Carmel, Pa.

Від. 3. Бр. сьв. І. Хр. в Олифант, Па. Ю. Хиляк, предс., Т. Хома, кас., О. Ковтко, секр. Адр. O. Kowtko, Olyphant, Pa.

Від. 4. Р. Н. С. в Джерзи Сити, Н. Дж. М. Пупчик, пред., К. Курила, кас., Г. Підлипчак, секр. Мітинґи по 10-ім в неділю в гали Голода, 38 Greene Str. Адр. H. Pidlypczak, 134 Morris Str.

Від. 5. Братство сьв. Петра і Павла в Мт. Кармель, Па. А. Мільо, пред., М. Болтун, кас., І. Дзятко, секр. Мітинґи відбувають ся в кожду неділю по 15-ім. Адреса братства: John Jatko, 123 Walnut St., Mount Carmel, Pa.

Від. 6. Бр. Ап. П. і П. в Бравнсвіл, Па. М. Бенча, предс., Ф. Схойра, кас., І. Петришко, секр. Мітинґи в четверту неділю місяця. Адр: J. Petryszko, Box 118, West Brownsville, Pa.

Від. 7. Пок. Пресв. Богор. в Мекаду, Па. А. Капітула, предс., А. Янкевич, кас., Ст. Поступак, секр. Міт. в 2-гу неділю по 1-шім. Адр: Stephen Postupak, Box 68, McAdoo, Pa.

Від. 8. Братство сьв. Арх. Михаїла в Елмайра Гайтс, Н. Й. Михайло Калинич, предсідатель, Козьма Мовчан, кас., Ів. Тарбай, секр. Мітинґи відбувають ся що місяця все першої неділі по 20-ім о 1-ій годині по полудни в гали під церквою. Адреса: John Tarbay, 3041 Horsheads Boulevard, Elmira Heights, N. Y.

Від. 9 Бр. Пр. Богор. в Ст. Клейр Па. К. Стець предс., Д. Ядловский, кас., Р. Феценко, секр. Адр.: K. Fecenko, Box 290, St. Clair, Pa.

Від. 10. Братство сьв. Ап. Петра і Павла в Ансонії. Конн. Я. Качмар, предс., П. Ромцьо, кас., Т. Пелех, секр. Мітинґи відбувають ся в послідну суботу місяця о год. 7-ій вечером. Адреса братства: T. Pelech, Box 228, Derby, Conn.

Від. 11. Бр. сьв. Ів. Хр. в Ватербері, Конн. І. Констанкевич, предс., М. Душканич, кас., Л. Павелчак, секр. Міт. в 2-гу неділю по 1-ім. Адр.: L. Pawelczak, 210 Bishop St., Waterbury, Conn.

Від. 27. Братство сьв. Петра і Павла в Глен Лайн, Па. Іван Маркович, предс., Данило Ґарбера, кас., Лешко Фринцко, секретар. Мітинґи відбувають ся кождого місяця 16-го о год. 7-ій вечером в школі під церквою. Адрес: A. Fryncko, Box 141, Glen Lyon, Pa.

Від. 12. Бр. сьв. Андрея в Йонкерс, Н. Й. Н. Дурняк, предс., С. Радко, кас., А. Телеп, секр. Міт. що 3-тої неділї. Адр.: A. Telep, 46 Washington St.

Від. 13. Бр. О. Николая в Трой, Н. Й. Ф. Телеп, секр., Адр.: F.Telep, c|o Malleable Iron Co. Watervliet, N. Y. Міт. в 3 неділю місяця.

Від. 14. Бр. сьв. Арх. Михаїла в Сент Луіс, Мо. Мих. Ридзик, предс., Олександер Валевский кас., Гриць Копча, секр. Адреса: Gregory Kopcha, 173 St. George St., St. Louis, Mo.

Від. 15. Бр. сьв. І. хр. в Бофало, Н. Й. Н. Серединский, пред., Д. Мидзян, кас., Ф. Зятик, секр. Міт. по 9-тім в неділю. Адр.: F. Ziatyk, 43 Churchill St.

Від. 16. Бр. Пр. Бог. в Ленсфорд, Па. І. Поляньский, предс., С. Скарлош, кас., Л. Моніта, секр. Адр.: Leo Monita, Box 65 Coal Dale, Pa.

Від. 17. Бр. Пр. Бог. в Вест Павлет, Вт. В. Плішка, предс., Г. Смерідко, кас., М. Куленич, секр. Мітинґи що третої неділї. Адр.: M. Kylenycz, Box 87, West Pawlet, Vt.

Від. 18. Братство сьв. Івана Хрестителя в Сімор, Конн. Іван Венцко, предс., Ірон Горбаль, кас., В. Д. Ванн, секр. Мітинґи відбувають ся в послідну суботу кождого місяця о 7-ій год. вечером. Адрес: W. D. Wann, Box 95, Seymour, Conn.

Від. 19. Бр. сьв. Вас. Вел. в Прайсбурґ, Па. Ю. Фалат, предс., С. Турок, кас., С. Сисак, секр. Мітинґи першої неділї по 15-тім в руській школї. Адр.: S. Sysak, Box 220, Priceburg, Pa.

Від. 20. Бр. Петра і Павла в Джесеп, Па. І. Сенко, секр., Адр.: I. Senko, Jessup, Pa.

Від. 21. Бр. сьв. Метд. в Мейфілд, Па. Петро Сабат, предс., Адр.: P. Sabat, Box 65. Мітинґи кождої 3-тої неділї по 1-шім в парафіяльній гали.

Від. 22. Бр. сьв. Николая в Менавн, Па. І. Ґурес, предс., І. Роман, кас., Л. Іванчин, секр. Міт. 3-тої неділї в місяцю. Ад.: L. Iwanchin, Box 63, Manown, Pa.

Від. 23. Бр. Арх. Мих. в Гомстед, Па. П. Феш, предс., І. Чупінка, секр. Адр.: John Czupinka, 507 4-rd Ave., Homestead, Pa. Міт. в послідну неділю місяця.

Від. 24. Бр. сьв. Йосифа, в Шамокін, Па. С. Крапіцак, предс., П. Беднарчик, кас., J. Pigo, секр. 1025 Race St. Shamokin. Pa. Міт. в словеньскій гали.

Від. 25. Братство сьв. Івана Хрестителя в Травґер, Па. А. Семаницкий, предс., Я. Ющак, касієр, М. Ющак, секр., Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса братства: M. Juszczak, Box 251, Southwest, Pa. Westmoreland Co.

Від. 26. Бр. сьв. Благо. Пр. Бог. в Бел Вернон. Па. В. Ядловский, предс., Т. Фрицкий, кас. П. Ґрабаня, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: T. Frycki, Box 216, Pricedale, Pa.

Від. 28. Бр. сьв. Ілії Пр. Я. Яцила, предс., І. Стець, кас., І. Пустельник, секр. Міт. 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: John Pustelnik, Box 4, Mahanoy Plane, Pa.

Від. 29. Пр. сьв. Спаса в Рон, Па Т. Сторошка, предс., С. Далівский, кас., Т. Гулик, секр. Адр. T. Hulik, Rhone, Pa.

Від. 30. Бр. сьв. Ап. Андрея в Бреслав, Па. І. Ґмитрик, пред., А. Скробала, кас., П. Леньо, секр. Міт. кождої 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: Panko Lenio, 481 Plymouth Str., Breslau, Pa.

Від. 31. Бр. сьв. Мих. в Еліанор, Па. Ф. Валко, предс., І. Попівчак, кас., О. Бобалик, секр., Міт. кождої 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: J. Bobalyk, Box 167, Eleanor, Pa.

Від. 32. Бр. сьв. П. і П. в Травґер, Па. І. Червінка, предс., В. Спірко, кас., І. Червінка, секр. Міт. кождої послідної неділї в місяцю. Адр.: John Czerwinka, Box 7, Trauger, Pa.

Від. 33. Братство Успенія Пр. Богородиці в Нортгемптон, Па. Гаврило Онущак, предс., Мих. Чепеляк, кас., Мих. Петрик, секр. Мітинґи в кожду четверту неділю місяця. Адр.: Michael Petrick, Box 48, Northampton, Pa.

Від. 34. М. Р. Н. С. Ст. Ставіскі, секр. Адр.: St. Stawisky, Box 156, Rendham, Pa.

Від. 35. Братство трьох Сьвятителів в Витні, Па. Іван Сопчишак, предс., Спирідон Горощак, кас., Петро Квочка, секр. Мітинґи відбувають ся кождого місяця все в неділю по 15-ім. Адрес: Peter Kwoczka, Box 84, Whitney, Pa.

Від. 36. Бр. сьв. Ів. Хр. в Скатдейл, Па. П. Ґула, предс., Н. Зарило, кас., Ст. Мілян, секр. Міт. кождої неділї по 15-тім в гали П. Куленича, Адр.: St. Milan, Everson, Pa.

Від. 37. Бр. сьв. О. Ник. в Чішголм, Мінн. П. Курочка, пред., О. Кур, кас., І. Лазоришак, секр. Міт. кождої неділї по 10-тім. Адр.: L. Lazoryshak, Box 262, Chisholm, Minn.

Від. 38. Братство сьв. О. Николая в Оборн, Н. Й. М. Поляньский, предс., І. Тиханич, кас., М. Ротко, секретар. Мітинґи відбувають ся кождої третої неділї по першім в салї під рускою церквою при Washington St. Адрес братства: T. Rotko, 29 Cross Str., Auburn, N. Y

Від. 39. Братство сьв. Петра і Павла в Сиракюз, Н. Й. І. Пели, предс., Т. Глива, кас., А. Варян, секр. Мітинґи відбувають ся в першу неділю місяця. Адреса братства: Andrew Warian, 105 Ontario Str., Syracuse, N. Y.

Від. 40. Братство сьв. Ілії прор. в Скрентон, Па. Іван Лезіньский, предс., Тимко Шеремета кас., Демко Лешко, секр. Мітинґи відбувають ся кождої четвертої неділї в церковній галї сьв. Івана Хрестителя. Адреса: Demko Lesko, 440 Alder St.: Scranton, Pa.

Від. 41. Бр. сьв. Арх. Мих. в Вестморіленд Сиԏі, Па. Ст. Темчишак, предс., І.Дзибан, кас., Т. Глива, секр. Міт. в 1-шу неділю по 12-тім. Адр.: Theo. Hlywa, Box 265, Manor, Pa.

Від. 42. Брвтство сьв. О. Николая в Пасейк, Н. Дж. Конст. Петрик, кас., Ант. Кузмич, предс., Алекс. Хованець, секр. Мітинґи відбувають ся що другої неділї по першім. Адр.: A. Chowanec, 211 3-rd St., Passaic, N. J.

Від. 43. Бр. сьв. Вас. в Сімпсон, Па. Я. Гавран, предс., Г. Марчик, кас., Н. Бочньович, секр. Міт. по 15-тім. Адр.: N. Boczniowycz, Simpson, Pa. (Lack. Co.)

Від. 44. Бр. Пр. Богор. А. Троян, предс., А. Адам, кас., М. Ладика, секр. Мітинґи в неділю по 15-тім під церквою. Адр. M. W. Ladyka, 332 S. Locust, St., Mt. Carmel, Pa.

Від. 45. Товариство "Любов" в Філяделфії, Па. Ів. Кречковковский, предс., А. Вислоцкий, касієр, М. Поляк, секр. Мітинґи відбувають ся в третю неділю місяця під ч. 230 Pine Str. Адреса секретара: M. Pollak, 302 Delancey Str., Philadelphia, Pa.

Від. 46. Братство сьв. Петра і Павла в Плимавт, Па. А. Канюк, предс., Ст. Гриняк, кас. і секр. Адреса: St. Hryniak, 544 W. Main St., Plymouth, Pa.

Від. 47. Братство сьв. Петра і Павла в Ембридж, Па. П. Середницкий, предс., Ф. Яромей, кас., І. Михалик, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса братства: John Mychalik, Box 274, Ambridge, Pa.

Від. 48. Бр. сьв. Ів. Хр. в Микіспорт, Па. Йосиф Станчак, секр., Мітинґи в першу неділю по першім під церквою. Адр.: J. Stanczak, Box 353, McKeesport, Pa.

Від. 49. Бр. Рожд. Пр. Бог. в Павгетин, В.Ва. І. Ґудак, пред. П. Лекерак, кас., Й. Братічак, секр. Міт. кождої 2-гої неділї під айриским костелом. Адр.: J. Braticzak, Box 32, Mayberry, W. Va.

Від. 50. Бр. сьв. Ів. Хр. в Діслодж, Мо. Т. Ревак, предс., І. Чорний, кас., Т. Міцік, секр. Адр.:Theo. Micik, Box 25, Desloge, Mo,

Від. 51. Братство сьв. Михаїла в Yatesboro, Pa. В. Рейман, предс., О. Бодак, кас., Й. Лаба. секр. Мітинґи в другу неділю по першім. Адр.: Joseph Laba, Box 56, Yatesboro, Pa.

Від. 52. Бр. сьв. Ів. Хр. в Голійок, Мас. Мих. Беля, предс., І. Бабяк, кас., Ст. Ключка, секр. Мітинґи відбувають ся все першої неділї в місяци точно о 2-ій год. по обіді під ч. 629 на Summer St. в німецкім клюбі. Адрес: St. John the Baptist Society, 13 South St., Holyoke, Mass.

Від. 53. Братство сьв. О. Николая в Пітсбурґ, Па. Н. Войтович, предс., М. Дмитрів, кас., Н. Пейко, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім в руській гали при улиці 7-ій. Адреса братства: N. Pejko, 1111 Maryanne Str., S. S. Pittsburg, Pa.

Від. 54. Бр. сьв. Арх. Мих. в Теревіл. Конн. І. Париляк, пред., М. Бобик, кас., Ю. Ціхон, секр. Міт. що другої неділї місяця. Адр.: Geo. Cichon, Box 495, Terryville, Conn.

Від. 55. Братство сьв. Петра і Павла в Карнеґі, Па. Мак. Симочко, предс., Іван Адзима, кас., Андрей Слабик, секр. Адреса: 210 Broadway St., Carnegie, Pa.

Від. 56. Бр. Пр. Бог. в Алеґені, Па. П. Корневич, предс., П. Палиця, кас., І. Бурка, секр. Мітинґи кождої неділї по 1-шім. Адр.: John Burka, Ohio Valley Bank, Allegheny, Pa.

Від. 57. Бр. сьв. П. і П. в Когус Н. Й. Е. Мускаляк, предс., М. Майхрич, кас., Д. Мерена, секр. Міт. в гали Д. Мерени в 2-гу неділю по 1-шім. Адр.: D. Merena, 11 Oneida Str., Cohoes, N. Y.

Від. 58. Бр. сьв. Волод. в Реймі, Па. Ю. Баранюк, предс., В. Цап, кас., Й. Ялечко, секр. Міт. в кожду 2-гу неділю по 1-шім. Адр.: J. Jaleczko, Box 156, Ramey, Pa.

Від. 59. Бр. сьв. Ів. Хр. в Еверсон, Па. М. Тешнар, предс., А. Овад, кас., І. Фариняк, секр. Міт. в першу неділю по 15-тім. Адр.: J. Faryniak, Box 21 Juniataville, Pa.

Від. 60. Бр. сьв. Анни в Балтімор, Мд. Л. Форґач, предс., А. Тирпак, кас., Ігнат Ладна, секр. Міт. в 2-гу неділю місяця. Адр.: Ihnat Ladna, 1605 Lancaster Str., Baltimore, Md.

Від. 61. Братство сьв. Ап. Петра і Павла в Донло, Па. А. Шеремета, предс., Ю. Петрик, кас., А. Чінґель, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім в руско-словеньскій салї. Адреса братства: Andrew Czingely, Box 222, Dunlo, Pa.

Від. 62. Бр. сьв. Ів. хр. в Монесен, Па. І. Копша, предс., Я. Цимбала, кас., Д. Федорчак, секр. Міт. в 2-гу неділю по 1-шім в італїйскій гали на 3-ій стріті. Адр.: D. Fedorchak, 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa.

Від. 63. Бр. сьв. О. Ник. в Форд Сиԏі, Па. М. Гуменда, предс., М. Петрончак, кас., С. Баль, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адрес: S, Ball, Box 319, Ford City, Pa.

Від. 64. Бр. сьв. П. і П. в Грейдетім, Па. В. Гандоґа, предс., І. Бистрицкий, кас., Іван Гандоґа, секр. Міт. 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: John Handoga, Box 13, Gradatim, Pa.

Від. 65. Бр. сьв. Волод. в Елізабет, Н. Дж. М. Заканич, предс., Т. Федош, кас., В. Левчик, секр. Міт. по першім в неділю. Адр.: W. Lewczyk, 48 Washington Av. Elizabeth, N. J.

Від. 66. Братство сьв. Андрея в Ню-Йорк, Н. Й. Данило Павлик, предс., Павло Зятик, кас., Андрий Павлик, секр. Мітинґи місячні відбувають ся все в пятницю по десятім о годині пів до осьмої в гали п. Міхалика, ч. 1341 Ave. A, в Ню-Йорку. Адр.: Paul Ziatyk, 515 E. 70th St., New York, N. Y.

Від. 67. Бр. сьв. Арх. Мих. в Ботлер, Па. Г. Павук, предс., І. Бунґа, кас., Ю. Краніцкий, секр. Міт. 3-тої неділї в місяци. Адр.: Julian Kranickij, Box 277, Butler, Pa.

Від. 68. Бр. М. Р. Н. С. в Ансонії, Конн. Мостовий Гриць, сек., Адр.: H. Mostowyj, 14 Jersey St., Ansonia, Conn.

Від. 69. Тов. „Зоря" в Ню-Йорку А. Корпан, предс., М. Мартинів, кас., Я. Ванчицкий, секр. Міт. кождої 4-тої суботи в місяцю в Либерті Гал, 257-63 E. Houston, St. N. Y. Адр.: J. Wanczyckyj, 641 E. 11-th St. New York.

Від. 70. Клюб пост. Русинів в Джерзі Сиԏі, Н. Дж. А. Сандович, предс., Л. Павелчак, кас., М. Келичава, секр. Міт. по 10-тім в пятницю. Адр.: M. Keleczawa, 140 Essex St., Jersey City, N. J.

Від. 71. Бр. сьв. Ів. Хр. в Франклін Форнес, Н. Дж. А. Цвайк, предс., М. Саболь, кас., П. Данчевский, секр. Міт. другої неділї по першім. Адр.: P. Danczewsky, Box 115, Franklin Furnace, N. J.

Від. 72. Бр. сьв. Волод. в Алден Сте., Па..О. Рудавский, предс., Ю. Гавриляк, кас., Н. Галайда, секр. Міт. першої неділї місяця. Адр.: N. Halajda, Alden Sta., Pa. (Luzerny Co.)

Від. 73. Братство кн. Данила в Правіденс, Р. Ай. М. Борис, предс., Н. Стельмах, секр. Мітинґи відбувають ся кождої третої неділї в місяцю. Адрес братства: N. Stelmach, 32 Atwood St. (rear), Providence, R. I.

Від. 74. Бр. сьв. Юрія в Ґренвіл, Н. Й. І. Мітруз, предс., Ю. Гавелка, кас., М. Демчик, секр. Адр.: M. Demczyk, Box 559, Granville, N. Y.

Від. 75. Бр. сьв. Волод. в Мт. Кармел, Па. В. Карлик, предс., І. Воргач, кас., А. Ґрабский, секр. Міт. в неділю по 30-тім Адр.: Alex Hrabski, 309 W. 2-nd St., Mt. Carmel, Pa.

Від. 76. Бр. сьв. Ів. Хр. в Нюарку, Н. Дж. Д. Фредер, предс., М. Горват, кас., Ю. Демків, секр. Адр.: Julian Demkiw, 537 Market St., Newark, N. J.

Від. 77. Бр. сьв. Стефана в Йорквил, О. Ів. Станько, предс., Ст. Кабан, кас., Т. Онисик, секр. Мітинґи відбувають ся в четверту неділю місяця у Ст. Кабана. Адр.: St. Onysyk, Box 16 Yorkville, O.

СЬМІШНЕ

Нічо за дармо!

Клим і Іван пізвали ся за „гонір" до суду. Один і другий взяв адвоката. Сараки адвокати аж попріли підчас розправи, так боронять своїх клієнтів. Тимчасом Клим підійшов до Івана, та почали тихо поміж собою розмавляти та під сьміхувати ся. По бесїдах обох адвокатів судді хочуть вийти у другу кімнату на нараду. В тім підступае Клим до предсїдателя та каже, що нарада зовсїм злишна, бо они оба уже давно помирили ся. Здивований предсїдатель питае, чому сього не сказали йому борше, на початку розправи. На се відповідае Іван: „Так чи сак треба буде адвокатам заплатити. То най ті наші гроші хоч трoха відбрешуть!..."

ПОЗІР!

На наше жаданє вже починають деякі сьвідомійші Русини присилати нам дописи про те де потреба робітників. Що вісти про таку справу дуже великої ваги — не улягае жадному сумнївови. Тому аби улегчити дописувателям роботу, подаем понисше табличку з 12 питанями, які звичайно ставлять ті, що шукають роботи.

Просимо кождого хто знае, що на его плейзї могуть Русини дістати роботу, сейчас точно відповісти на кожде з пониспих 12 питань і карточку таку сейчас нам прислати.

Відповіди такі будемо друковати в найблисшім числї „Свободи". Хто прочитае в „Свободі", що на якімсь плейзї потреба робітників, повинен або сейчас там поїхати, або зголоситись письменно до роботи — бо если буде вичікувати, може хтось инший заняти се місце.

Письменно можна голоситись так:

Сли до одного чоловіка: Dear Sir:

Сли до компанії: Gentlemen:

I understand you need some men to work for you. Kindly advise if that is true as I am looking for work just now, and can start at once after receipt of your letter.

Yours truly,

Підпис і докладний адрес робітника.

Виріжте сю карточку і зашліть еї до редакції „Свободи", 184 Hudson St., New York, N. Y.

1. Назва місцевости?

2. Назва фабрики чи компанії?

3. Скілько робітників потреба?

4. До якої роботи?

5. Чи треба вміти анґлійску мову?

6. Яка плата?

7. Скілько годин працї?

8. Як часто виплата (пейда)?

9. Що коштуе рент?

10. Що коштуе борд?

11. Чи е страйк?

12. До кого голоситись на плейзї?

Докладний адрес пишучого:

